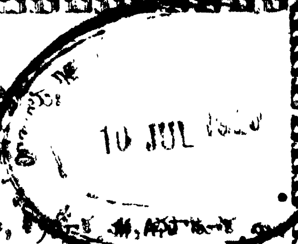
సూర్యనమస్కారదర్పణము

1638
11020

వేదాంతము

ఓమ్.

పరబ్రహ్మణే నమః

ఇందు

నమకము, చమకము, పురుషసూక్తము, [illegible]

[illegible]ము, హోమము, త్రివిధభాగసహితముగా వ్రాయబడిన,

సూర్యనమస్కారదర్పణము.

ఇది

చెల్లా నాగలింగశాస్త్రులవారి పుత్రుండగు

లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రిచే

[illegible]

బ్రహ్మశ్రీ వేదం వేంకటరాయశాస్త్రులవారిచే

పరిష్కరింపబడి

మచిలీపట్టణమందలి

[illegible]

ఆర్యానంద ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడి ప్రకటింపబడెను.

ద్వితీయ ముద్రణము 1000 ప్రతులు.

1920

వెల రు 0—8—0

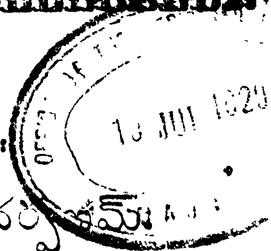
కాపీరైటు | పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము

శ్రీరస్తు

ఓమ్ పరబ్రహ్మణే నమః

సూర్యనమస్కారదర్పణమ్

అథ నమకపాఠః ॥ శ్రీగురుభ్యో నమః హరిః ఓమ్ ॥

నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతో త ఇషవే నమః । నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః । యా త ఇషుః శివతమా శివం బభూవ తే ధనుః । శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ । యా తే రుద్ర శివా తనూ రఘోరా పాపకాశినీ । తయా న స్తనువా శన్తమయా గిరిశన్తాభిచాకశీహి । యామిషుం గిరిశన్త హస్తే ॥ ౧ ॥

బిభర్ష్యస్తవే । శివాం గిరిత్ర తాం కురు మా హిగ్ంసీః పురుషం జగత్ । శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి । యథా నస్సర్వ మిజ్జగ దయక్ష్మగ్ం సుమనా అసత్ । అధ్యవోచ దధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్ । అహీగ్ంశ్చ సర్వాన్ జంభయన్త్సర్వాశ్చ యాతుధాన్యః । అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుస్సుమఙ్గలః । యే చేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు ॥ ౨ ॥ శ్రితా స్సహస్రశో వైషాగ్ం హేడ ఈమహే । అసౌ యో వసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః । ఉతైనం గోపా అదృశన్నదృశ న్నుదహార్యః । ఉతైనం విశ్వా భూతాని స దృష్టో మృడయాతి నః ।

నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే। అథో యే అస్య సత్వానోఽహం తేభ్యోఽకరం నమః। ప్రముంచ ధన్వనస్త్వముభయోరార్త్నియోర్జ్యామ్। యాశ్చ తే హస్త ఇషవః॥3॥ పరా తా భగవో వప। అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే। నిశీర్య శల్యానాం ముఖా శివో నః సుమనా భవ। విజ్యం ధనుః కపర్దినో విశల్యో బాణవాగ్ం ఉత। అనేశన్నస్యేషవ ఆభురస్య నిషంగథిః। యా తే హేతిర్మీఢుష్టమ హస్తే బభూవ తే ధనుః। తయాఽస్మాన్విశ్వతస్త్వమయక్ష్మయా పరిబ్భుజ। నమస్తే అస్త్వాయుధాయానాతతాయ ధృష్ణవే। ఉభాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే। పరి తే ధన్వనో హేతిరస్మాన్వృణక్తు విశ్వతః। అథో య ఇషుధిస్తవారే అస్మన్నిధేహి తమ్॥ ౪॥ హస్తే ద్విక్షిప్రుషవః ఉభాభ్యాం ద్వావింశతిశ్చ॥ (నమస్తే అస్తు భగవన్ విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ త్రిపురాంతకాయ త్రికాగ్నికాలాయ కాలాగ్నిరుద్రాయ నీలకంఠాయ మృత్యుంజయాయ సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమహాదేవాయ నమః)

౨. నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమో నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమో నమః సస్పింజరాయ త్విషీమతే పథీనాం పతయే నమో నమో బభ్లుశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాం పతయే నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాఽఽతతావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో నమః సూతాయాహంత్యాయ వనానాం పతయే నమో నమః॥

రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో నమో మన్త్రిణే
వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృతా
యౌషధీనాం పతయే నమో నమ ఉచ్చైర్ఘోషాయా ఽఽక్రన్దయతే ప
త్తీనాం పతయే నమో నమః కృత్స్నవీతాయ ధావతే సత్త్వనాం పతయే
నమః॥ 3॥ నమః సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమో
నమః కకుభాయ నిషఙ్గిణే స్తేనానాం పతయే నమో నమో నిషఙ్గిణ ఇషు
ధిమతే తస్కరాణాం పతయే నమో నమో వఞ్చతే పరివఞ్చతే స్తాయూ
నాం పతయే నమో నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే
నమో నమః సృకావిభ్యో జిఘాగ్ంసద్భ్యో ముష్ణతాం పతయే నమో
నమో ఽసిమద్భ్యో నక్తంచరద్భ్యః ప్రకృన్తానాం పతయే నమో నమ
ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుఞ్చానాం పతయే నమో నమః॥ ౧॥ ఇషుమద్భ్యో
ధన్వావిభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానేభ్యశ్చ వో న
మో నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజద్భ్యశ్చ వో నమో నమో ఽస్యద్భ్యో
విధ్యద్భ్యశ్చ వో నమో నమ ఆసీనేభ్యః శయానేభ్యశ్చ వో నమో నమ
స్స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చ వో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్యో ధావద్భ్యశ్చ వో న
మో నమస్సభాభ్యః సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో అశ్వేభ్యో ఽశ్వ
పతిభ్యశ్చ వో నమః॥ ౨॥ 3॥

నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యన్తీభ్యశ్చ వో నమో నమ ఉగణాభ్య
స్తృగ్ంహతీభ్యశ్చ వో నమో నమో గృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో న
మో నమో వ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో గణేభ్యో గ

గణపతిభ్యశ్చవో నమో నమో విరూపేభ్యోవిశ్వరూపేభ్యశ్చవోనమోన
మో మహద్భ్యః క్షుల్లకేభ్యశ్చవోనమోనమో రథిభ్యోఽరథేభ్య శ్చ
వో నమో నమోరథేభ్యః॥౧॥ రథపతిభ్యశ్చవో నమోనమ స్సేనా
భ్యస్సేనానిభ్యశ్చవో నమోనమః క్షత్తృభ్యస్సంగ్రహీతృభ్యశ్చవో న
మోనమ స్తక్షభ్యో రథకారేభ్యశ్చవోనమో నమః కులాలేభ్యః క
ర్మారేభ్యశ్చవో నమోనమః పుంజిష్టేభ్యోనిషాదేభ్యశ్చవో నమోనమ
ఇషుకృద్భ్యో ధన్వకృద్భ్యశ్చవో నమోనమో మృగయుభ్యశ్శ్వ ని
భ్యశ్చవో నమోనమ శ్శ్వభ్యశ్శ్వ పతిభ్యశ్చవోనమః॥౨॥

౫. నమోభవాయచరుద్రాయచ నమశ్శర్వాయచపశుపతయే
చ నమో నీలగ్రీవాయ చశితికంఠాయచ నమఃకపర్దినే చవ్యుప్తకేశా
య చనమస్సహస్రాక్షాయచశతధన్వనేచ నమోగిరిశాయ చశిపివిష్టా
యచనమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతేచ నమో హ్రస్వాయచ వా
మనాయచనమోబృహతేచ వర్షీయసేచనమో వృద్ధాయచ సంవృధ్వ
నేచ॥౧॥ నమోఅగ్రియాయచ ప్రథమాయచనమ ఆశవేచాజిరాయచన
మశ్శీఘ్రియాయచశీభ్యాయచనమ ఊర్మ్యాయచావస్వన్యాయచ నమ
స్స్రోతస్యాయచద్వీప్యాయచ॥౨॥నమోజ్యేష్ఠాయచకనిష్ఠాయచనమః
పూర్వజాయచాపరజాయచనమోమధ్యమాయ చాపగల్భాయచ న
మో జఘన్యాయచబుధ్నియాయచనమ స్సోభ్యాయచప్రతిసర్యాయచ
నమోయామ్యాయ చక్షేమ్యాయచనమఉర్వర్యాయచఖల్యాయచన
మ శ్శ్లోక్యాయచావసాన్యాయచనమోవన్యాయచకక్ష్యాయచనమ

శ్రవాయచ ప్రతిశ్రవాయచ। నమఆశుషేణాయచాశురథాయచనమ
శ్శూరాయచావభిన్దతేచనమోవర్మిణేచ వరూథినేచనమోబిల్మినేచక
వచినేచనమశ్శ్రుతాయ చశ్రుతసేనాయచ॥౭॥౧॥నమోదున్దుభ్యాయచా
హనన్యాయచ నమోధృష్ణవేచ ప్రమృశాయచనమోదూతాయచప్ర
హితాయచ నమోనిషఙ్గిణే చేషుధిమతేచ నమస్తీక్ష్ణేషవేచాయుధినేచ
నమస్స్వాయుధాయచ సుధన్వనేచనమస్స్రుత్యాయచ పథ్యాయచనమః
కాట్యాయచ నీప్యాయచనమస్సూద్యాయచ సరస్యాయచ నమో నా
ద్యాయ చవైశన్తాయచ॥౧॥ నమఃకూప్యాయచావట్యాయచనమో వ
ర్ష్యాయ చావర్ష్యాయచనమో మేఘ్యాయచ విద్యుత్యాయచనమఈధ్రి
యాయ చాతప్యాయచ నమో వాత్యాయచ రేష్మియాయచనమోవా
స్తవ్యాయచ వాస్తుపాయచ॥౨॥౮॥ నమస్సోమాయచ రుద్రాయచనమ
స్తామ్రాయ చారుణాయచ నమశ్శఙ్గాయచ పశుపతయేచ నమ ఉగ్రా
యచభీమాయచ నమోఅగ్రేవధాయచ దూరేవధాయచ నమోహన్త్రే
చహనీయసేచ నమోవృక్షేభ్యోహరికేశేభ్యోనమస్తారాయనమశ్శమ్భ
వేచమయోభవేచ నమశ్శఙ్కరాయచ మయస్కరాయచ నమశ్శివా
యచశివతరాయచ॥౧॥నమస్తీర్థ్యాయచకూల్యాయచనమఃపార్యాయచా
వార్యాయచ నమఃప్రతరణాయచోత్తరణాయచ నమఆతార్యాయ చా
లాద్యాయచ నమశ్శష్ప్యాయచ ఫేన్యాయచ నమస్సికత్యాయచ ప్రవ
హ్యాయచ॥౨॥౯॥నమఇరిణ్యాయచ ప్రపథ్యాయచనమఃకింశిలాయ
చక్షయణాయచ నమఃకపర్దినేచపులస్తయేచనమోగోష్ఠ్యాయచగృహ్యా

యచ నమస్తల్ప్యాయచ గేహ్యాయచ నమః కాట్యాయచ గహ్వరేష్ఠా
యచ నమో హ్రదయ్యాయచ నివేష్ప్యాయచ నమః పాగ్ంసవ్యాయచ
రజస్యాయచ నమశ్శుష్క్యాయచ హరిత్యాయచ నమో లోప్యాయచో
లప్యాయచ॥౧॥ నమ ఊర్వ్యాయచ సూర్మ్యాయచ నమః పర్ణ్యాయచ ప
ర్ణశద్యాయచ నమోఽపగురమాణాయచాఽభిఘ్నతేచ నమ ఆఖ్ఖిదతేచ
ప్రఖ్ఖిదతేచ నమో వః కిరికేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్యో నమో విక్షీణకే
భ్యో నమో విచిన్వత్కేభ్యో నమ ఆనిర్హతేభ్యో నమ ఆమీవత్కేభ్యః॥ ౨॥
౧౦॥ ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్రన్నీలలోహిత ఏషాం పురుషాణామేషాం ప
శూనాం మా భేర్మాఽరో మో ఏషాం కించనామమత్ । యా తే రుద్ర శివా
తనూశ్శివా విశ్వాహ భేషజీ। శివా రుద్రస్య భేషజీ తయా నో మృడ జీవసే। ఇ
మాగ్ం రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే మతిమ్ ।
యథా నశ్శమసద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్॥ ౧॥ అనా
తురమ్ । మృడా నో రుద్రోత నో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధే
మ తే। యచ్ఛంచ యోశ్చ మనురాయజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీ
తౌ॥ మా నో మహాన్తముత మా నో అర్భకం మా న ఉక్షన్తముత మా న ఉక్షి
తమ్। మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మా నస్తనువః॥ ౨॥ రు
ద్రరీరిషః। మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రీ
రిషః। వీరాన్మా నో రుద్ర భామితోఽవధీర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే । ఆరా
త్తే గోఘ్న ఉత పూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే అస్తు। రక్షా చ
నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యథా చ నశ్శర్మ యచ్ఛ ద్విబర్హాః। స్తుహి శ్రుతం గ

రథస్థంయువానంమృగన్నభీమముపహత్నుముగ్రమ్। మృడాజరిత్రే రుద్ర
స్తవానో అన్యంతేఽస్మన్నివపన్తుసేనాః॥ పరిణోరుద్రస్యహేతిర్వృణక్తుప
రిత్వేషస్యదుర్మతిరఘాయోః॥ అవస్థిరామఘవద్భ్యస్తనుష్వమీఢ్వస్తోకా
యతనయాయమృడయ। మీఢుష్టమశివతమశివోనస్సుమనాభవ। పరమే
వృక్షఆయుధన్నిధాయకృత్తిం వసానఆచరపినాకం॥ ర॥ బిభ్రదాగహి॥
వికిరిదవిలోహితనమస్తే అస్తుభగవః। యాస్తేసహస్రగ్ంహేతయోఽన్య
మస్మన్నివపన్తుతాః॥ సహస్రాణి సహస్రధాబాహువోస్తవ హేతయః
తాసామీశానోభగవః పరాచీనాముఖాకృధి॥౧౦॥౧౧॥ సహస్రాణిసహస్ర
శోయేరుద్రాఅధిభూమ్యామ్। తేషాగ్ంసహస్రయోజనేఽవధన్వానిత
న్మసి। అస్మిన్మహత్యర్ణవేఽన్తరిక్షే భవాఅధి। నీలగ్రీవాశ్శితికణ్ఠాశ్శర్వా
అధఃక్షమాచరాః। నీలగ్రీవాశ్శితికణ్ఠాదివగ్ం రుద్రాఉపశ్రితాః। యేవృ
క్షేషుసస్పిఞ్జరా నీలగ్రీవావిలోహితాః। యేభూతానామధిపతయోవిశి
ఖాసఃకపర్దినః। యేఅన్నేషువివిధ్యన్తిపాత్రేషుపిబతోజనాన్। యేపథాంప
థిరక్షయఐలబృదాయవ్యుధః। యేతీర్థానిప్రచరన్తిసృకావన్తోనిషఙ్గిణః।
యఏతావన్తశ్చభూయాగ్ంసశ్చదిశోరుద్రావితస్థిరే। తేషాగ్ంసహస్ర
యోజనేఽవధన్వానితన్మసి। నమోరుద్రేభ్యోయేపృథివ్యాం యేఽన్తరి
క్షే యేదివియేషామన్నంవాతోవర్షమిషవస్తేభ్యోదశప్రాచీర్దశ దక్షిణా
దశప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వాస్తేభ్యోనమస్తేనో మృడయన్తుతే యంద్వి
ష్మోయశ్చనోద్వేష్టితంవోజమ్భేదధామి। త్ర్యంబకంయజామహేసుగన్ధిం
పుష్టివర్ధనమ్। ఉర్వారుకమివబన్ధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్।

యో రుద్రో అగ్నౌ యో అప్సుయ ఓషధీషు యో రుద్రో విశ్వా భువనావివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు॥ ఓమ్ శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॥

ఇతి నమకం సంపూర్ణమ్

అథ చమక ప్రారమ్భః

శ్రీగురుభ్యో నమః హరిః ఓమ్॥ ౧॥ అగ్నావిష్ణూ సజోషసేమా వర్ధన్తు వాం గిరః। ద్యుమ్నైర్వాజేభిరాగతమ్। వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసితిశ్చ మే ధీతిశ్చ మే క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రావశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ మే సువశ్చ మే ప్రాణశ్చ మే ఽపానశ్చ మే వ్యానశ్చ మే ఽసుశ్చ మే చిత్తం చ మ ఆధీతం చ మే వాక్చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రం చ మే దక్షశ్చ మే బలం చ మ ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ మ ఆత్మా చ మే తనూశ్చ మే శర్మ చ మే వర్మ చ మే ఽఙ్గాని చ మే ఽస్థాని చ మే పరూంషి చ మే శరీరాణి చ మే॥ ౨॥ జ్యైష్ఠ్యం చ మ ఆధిపత్యం చ మే మన్యుశ్చ మే భామశ్చ మే ఽమశ్చ మే ఽమ్భశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే వరిమా చ మే ప్రథిమా చ మే వర్ష్మా చ మే ద్రాఘుయా చ మే వృద్ధం చ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యం చ మే శ్రద్ధా చ మే జగచ్చ మే ॥౧॥ ధనం చ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ మే క్రీడా చ మే మోదశ్చ మే జాతం చ మే జనిష్యమాణం చ మే సూక్తం చ మే సుకృతం చ మే విత్తం చ మే వేద్యం చ మే భూతం చ మే భవిష్యచ్చ మే సుగం చ మే సుపథం చ మ ఋద్ధం చ మ ఋద్ధిశ్చ మే క్లృప్తం చ మే క్లృప్తిశ్చ మే మతిశ్చ మే సుమతిశ్చ మే॥ ౩॥

శంచమెమయశ్చమే ప్రియంచమేఽనుకామశ్చమె కామశ్చమే
సౌమనసశ్చమేభద్రంచమెశ్రేయశ్చమెవస్యశ్చమెయశశ్చమె భగ
శ్చమెద్రవిణంచమేయంతా చమేధర్తాచమే క్షేమశ్చమెధృతి శ్చమే
విశ్వంచ।మెమహశ్చమేసంవిచ్చమెజ్ఞాత్రంచమెసూశ్చమేప్రసూశ్చమె
సీరంచమేలయశ్చమఋతంచమెఽమృతంచమేఽయక్ష్మంచమేఽనా
మయచ్చమేజీవాతుశ్చమేదీర్ఘాయుత్వంచమేఽనమిత్రంచమెఽభయం
చమేసుగంచమెశయనంచమేసూషాచమేసుదినంచమే॥౨॥ఊర్క్చమే
సూనృతాచమెపయశ్చమెరసశ్చమేఘృతంచమెమధుచమెసగ్ధిశ్చమె
సపీతిశ్చమేకృషిశ్చమెవృష్టిశ్చమెజైత్రంచమఔద్భిద్యంచమే రయి
శ్చమె రాయశ్చమేపుష్టంచమెపుష్టిశ్చమేవిభుచ మేప్రభుచమే బహు
చమెభూయశ్చమే.పూర్ణంచమే పూర్ణతరంచమేఽక్షితిశ్చమెకూయ
వాశ్చమెఽన్నంచమెఽక్షుచ్చమెవ్రీహయశ్చమెయవాశ్చమెమాషా
శ్చమెతిలాశ్చమేముద్గాశ్చమెఖల్వాశ్చమె గోధూమాశ్చమే మసు
రాశ్చమేప్రియంగవశ్చమేఽణవశ్చమేశ్యామాకాశ్చమే నీవారా
శ్చమే॥౩॥అశ్మాచమె మృత్తికాచమేగిరయశ్చమెపర్వతాశ్చమె సిక
తాశ్చమెవనస్పతయశ్చమెహిరణ్యంచమెఽయశ్చమె సీసంచమెత్రపు
శ్చమెశ్యామంచమెలోహంచమెఽగ్నిశ్చమఆపశ్చమెవీరుధశ్చమ ఓష
ధయశ్చమేకృష్టపచ్యంచమెఽకృష్టపచ్యంచమేగ్రామ్యాశ్చమెపశవ
ఆరణ్యాశ్చయజ్ఞేన కల్పన్తాంవిత్తంచమేవిత్తిశ్చమే భూతంచమె భూతి
శ్చమెవసుచమెవసతిశ్చమెకర్మచమెశక్తిశ్చమెఽర్థశ్చమ ఏమ శ్చమ

ఇతిశ్చ మైగతిశ్చ మే॥౬॥ అగ్నిశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే సోమశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే
సవితా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే సరస్వతీ చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే పూషా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే
బృహస్పతిశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే మిత్రశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే వరుణశ్చ మ ఇన్ద్ర
శ్చ మే త్వష్టా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే ధాతా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే విష్ణుశ్చ మ ఇన్ద్ర
శ్చ మేఽశ్వినౌ చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే మరుతశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే విశ్వే చ మే
దేవా ఇన్ద్రశ్చ మే పృథివీ చ మ ఇన్ద్రశ్చ మేఽన్తరిక్షం చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే
ద్యౌశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే దిశశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే మూర్ధా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే
ప్రజాపతిశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే॥ ౭॥ అంశుశ్చ మే రశ్మిశ్చ మేఽదా
భ్యశ్చ మేఽధిపతిశ్చ మ ఉపాంశుశ్చ మేఽన్తర్యామశ్చ మ ఐన్ద్రవా
యవశ్చ మే మైత్రావరుణశ్చ మ ఆశ్వినశ్చ మే ప్రతిప్రస్థానశ్చ మే శుక్రశ్చ
మే మన్థీ చ మ ఆగ్రయణశ్చ మే వైశ్వదేవశ్చ మే ధ్రువశ్చ మే వైశ్వానర
శ్చ మ ఋతుగ్రహాశ్చ మేఽతిగ్రాహ్యాశ్చ మ ఐన్ద్రాగ్నశ్చ మే వైశ్వదేవ
శ్చ మే మరుత్వతీయాశ్చ మే మాహేన్ద్రశ్చ మ ఆదిత్యశ్చ మే సావిత్రశ్చ
మే సారస్వతశ్చ మే పౌష్ణశ్చ మే పాత్నీవతశ్చ మే హారియోజనశ్చ మే॥
ఇధ్మశ్చ మే బర్హిశ్చ మే వేదిశ్చ మే ధిష్ణియాశ్చ మే స్రుచశ్చ మే చమ
సాశ్చ మే గ్రావాణశ్చ మే స్వరవశ్చ మ ఉపరవాశ్చ మేఽధిషవణే చ మే ద్రో
ణకలశశ్చ మే వాయవ్యాని చ మే పూతభృచ్చ మ ఆధవనీయశ్చ మ ఆగ్నీ
ధ్రం చ మే హవిర్ధానం చ మే గృహాశ్చ మే సదశ్చ మే పురోడాశాశ్చ మే
పచతాశ్చ మేఽవభృథశ్చ మే స్వగాకారశ్చ మే॥ ౮॥ అగ్నిశ్చ మే ఘ
ర్మశ్చ మేఽర్కశ్చ మే సూర్యశ్చ మే ప్రాణశ్చ మేఽశ్వమేధశ్చ మే పృథి

వీ చ మేఽదితిశ్చ మే దితిశ్చ మే ద్యౌశ్చ మే శక్వరీరంగులయో దిశశ్చ మే య
జ్ఞేన కల్పన్తామృక్చ మే సామ చ మే స్తోమశ్చ మే యజుశ్చ మే దీక్షా చ మే
తపశ్చ మ ఋతుశ్చ మే వ్రతం చ మేఽహోరాత్రయోర్వృష్ట్యా బృ
హద్రథన్తరే చ మే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ ॥౧౦॥ గర్భాశ్చ మే వత్సాశ్చ
మే త్ర్యవిశ్చ మే త్ర్యవీ చ మే దిత్యవాట్ చ మే దిత్యౌహీ చ మే పంచావి
శ్చ మే పంచావీ చ మే త్రివత్సశ్చ మే త్రివత్సా చ మే తుర్యవాట్ చ మే
తుర్యౌహీ చ మే పష్ఠవాట్ చ మే పష్ఠౌహీ చ మ ఉక్షా చ మే వశా చ మ
ఋషభశ్చ మే వేహచ్చ మేఽనడ్వాం చ మే ధేనుశ్చ మ ఆయుర్యజ్ఞేన
కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతామపానో యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో
యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాం శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్ప
తాం మనో యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేన
కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతామ్ ॥౧౧॥ ఏకా చ మే తిస్రశ్చ మే పంచ
చ మే సప్త చ మే నవ చ మ ఏకాదశ చ మే త్రయోదశ చ మే పంచదశ
చ మే సప్తదశ చ మే నవదశ చ మ ఏకవింశతిశ్చ మే త్రయోవింశ
తిశ్చ మే పంచవింశతిశ్చ మే సప్తవింశతిశ్చ మే నవవింశతిశ్చ మ
ఏకత్రింశచ్చ మే త్రయస్త్రింశచ్చ మే చతస్రశ్చ మేఽష్టౌ చ మే
ద్వాదశ చ మే షోడశ చ మే వింశతిశ్చ మే చతుర్వింశతిశ్చ మేఽ
ష్టావింశతిశ్చ మే ద్వాత్రింశచ్చ మే షట్త్రింశచ్చ మే చత్వారింశ
చ్చ మే చతుశ్చత్వారింశచ్చ మేఽష్టాచత్వారింశచ్చ మే వాజశ్చ
ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్నియశ్చాన్త్యా

భువన శ్చాంత్యశ్చ భౌవనశ్చభూవనశ్చాధిపతిశ్చ । ఇడా దేవహూర్మను ర్యజ్ఞనీర్బృహస్పతి రుక్థామదాని శగ్ంసిషద్విశ్వే దేవాస్సూక్తవాచః పృథివిమాతర్మామాహిగ్ంసీర్మధుమనిష్యే మధుజనిష్యే మధువక్ష్యామిమధువదిష్యామిమధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యాసగ్ంశుశ్రూషేణ్యాంమనుష్యేభ్యస్తం మాదేవా అవంతు శోభాయై పితరోను మదంతు॥ ఇతి చమకం సంపూర్ణమ్.

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

పురుష సూక్తమ్.

ఓమ్॥ తచ్ఛంయో రావృణీమహే। గాతుం యజ్ఞాయ। గాతుం యజ్ఞపతయే। దైవీ స్వస్తి రస్తు నః। స్వస్తిర్మానుషేభ్యః। ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజం। శంనో అస్తుద్విపదే। శం చతుష్పదే। ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః॥ సహస్రశీర్షాపురుషః। సహస్రాక్షః సహస్రపాత్। సభూమింవిశ్వతో వృత్వా। అత్యతిష్ఠద్దశాంగులమ్। పురుష ఏవేదగ్ం సర్వమ్। యద్భూతంయచ్చభవ్యం॥ ఉతామృతత్వ స్యేశానః। యదన్నే నాతిరోహతి। ఏతావానస్య మహిమా। అతో జ్యాయాగ్శ్చ పూరుషః॥౧॥ పాదో౽స్య విశ్వా భూతాని। త్రిపాదస్యామృతందివి। త్రిపా దూర్ధ్వ ఉదై త్పురుషః। పాదో౽స్యేహాభవా త్పునః। తతో విష్వ వ్యక్రామత్। సాశనానశనే అభి। తస్మాద్విరాడజాయత। విరాజో అధిపూరుషః। సజాతో౽త్యరిచ్యత। పశ్చా ద్భూమిమథో

పురః ॥ ౨ ॥ యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత । వసంతో
అస్యాఽసీదాజ్యమ్ । గ్రీష్మ ఇధ్మశ్శరద్ధవిః । సప్తాస్యాసన్ పరిధయః ।
త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః । దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః । అబధ్నన్పురుషం
పశుమ్ । తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ । పురుషం జాతమగ్రతః ॥ ౩ ॥
తేన దేవా అయజంత । సాధ్యా ఋషయశ్చ యే । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వ
హుతః । సంభృతం పృషదాజ్యమ్ । పశూగ్ స్తాగ్ శ్చక్రే వాయవ్యాన్ ।
ఆరణ్యాన్గ్రామ్యాశ్చ యే । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । ఋచస్సామాని
జజ్ఞిరే । ఛందాగ్ంసి జజ్ఞిరే తస్మాత్ । యజుస్తస్మాదజాయత ॥ ౪ ॥
తస్మాదశ్వా అజాయంత । యే కే చోభయాదతః । గావో హ జజ్ఞి
రే తస్మాత్ । తస్మాజ్జాతా అజావయః । యత్పురుషం వ్యదధుః । కతిధా
వ్యకల్పయన్ । ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ । కావూరూ పాదా
వుచ్యేతే । బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమాసీత్ । బాహూ రాజన్యః కృతః ।
౫ ॥ ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః । పద్భ్యాగ్ం శూద్రో అజాయత ।
చంద్రమా మనసో జాతః । చక్షోస్సూర్యో అజాయత । ముఖాదింద్ర
శ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వాయురజాయత । నాభ్యా ఆసీదంతరిక్షమ్ ।
శీర్ష్ణో ద్యౌస్సమవర్తత । పద్భ్యాం భూమిర్దిశశ్శ్రోత్రాత్ । తథా
లోకాగ్ం అకల్పయన్ ॥ ౬ ॥ వేదాహమేతం పురుషం మహాంతమ్ ।
ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే । సర్వాణి రూపాణి విచిత్య ధీరః । నామాని
కృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే । ధాతా పురస్తాద్యముదాజహార । శక్రః
ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చతస్రః । తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి ।

నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే। యజ్ఞేన యజ్ఞమయజన్త దేవాః।
తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్। తేహ నాకం మహిమానస్సచన్తే।
యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః॥ ౨॥ అద్భ్యస్సంభూతః పృథివ్యై
రసాచ్చ। విశ్వకర్మణస్సమవర్తతాధి। తస్య త్వష్టా విదధద్రూప
మేతి। తత్పురుషస్య విశ్వమాజానమగ్రే। వేదాహమేతం పురుషం
మహాన్తమ్। ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్। తమేవం విద్వానమృత
ఇహ భవతి। నాన్యః పన్థా విద్యతేఽయనాయ। ప్రజాపతిశ్చరతి
గర్భే అన్తః। అజాయమానో బహుధా విజాయతే॥ ౩॥ తస్య ధీరాః
పరిజానన్తి యోనిమ్। మరీచీనాం పదమిచ్ఛన్తి వేధసః। యో దేవే
భ్య ఆతపతి। యో దేవానాం పురోహితః। పూర్వో యో దేవేభ్యో
జాతః। నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే। రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తః।
దేవా అగ్రే తదబ్రువన్। యస్త్వైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్। తస్య
దేవా అసన్ వశే। హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ। అహోరాత్రే
పార్శ్వే। నక్షత్రాణి రూపమ్। అశ్వినౌ వ్యాత్తమ్। ఇష్టం మనిషాణ।
అముం మనిషాణ। సర్వం మనిషాణ॥ ౪॥ ఓం తచ్ఛంయో రావృణీ
మహే...శం చతుష్పదే॥ ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॥

ఇతిపురుషసూక్తం సమాప్తమ్.

శ్రీసూక్తమ్

హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం సువర్ణరజతస్రజామ్ । చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥౧॥ తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీమ్ । యస్యాం హిరణ్యం విన్దేయం గామశ్వం పురుషానహమ్ ॥౨॥ అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాదప్రబోధినీమ్ । శ్రియం దేవీముపహ్వయే శ్రీర్మా దేవీర్జుషతామ్ ॥౩॥ కాం సోస్మితాం హిరణ్యప్రాకారామార్ద్రాం జ్వలన్తీం తృప్తాం తర్పయన్తీమ్ । పద్మేస్థితాం పద్మవర్ణాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥౪॥ చన్ద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలన్తీం శ్రియం లోకే దేవజుష్టాముదారామ్ । తాం పద్మినీమీం శరణమహం ప్రపద్యేఽలక్ష్మీర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణే ॥౫॥ ఆదిత్యవర్ణే తపసోఽధి జాతో వనస్పతిస్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః । తస్య ఫలాని తపసా నుదన్తు మాయాన్తరాయాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః ॥౬॥ ఉపైతు మాం దేవసఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ । ప్రాదుర్భూతోఽస్మి రాష్ట్రేఽస్మిన్ కీర్తిమృద్ధిం దదాతు మే ॥౭॥ క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీం నాశయామ్యహమ్ । అభూతిమసమృద్ధిం చ సర్వాన్నిర్ణుద మే గృహాత్ ॥౮॥ గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ । ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥౯॥ మనసః కామమాకూతిం వాచః సత్యమశీమహి । పశూనాగ్ం రూపమన్నస్య మయి శ్రీః శ్రయతాం యశః ॥౧౦॥ కర్దమేన ప్రజా

భూతా మయిసమ్భవకర్దమ। శ్రియంవాసయ మేకులేమాతరం ప
ద్మమాలినీమ్ ॥ ౧౧ ॥ ఆపస్సృజన్తుస్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే।
నిచదేవీంమాతరగ్ంశ్రియం వాసయ మేకులే॥ ౧౨॥ ఆర్ద్రాం పుష్కరి
ణీం పుష్టిం పిఙ్గళాం పద్మమాలినీమ్। చన్ద్రాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీం
జాతవేదో మ ఆవహ॥ ౧౩ । ఆర్ద్రాంయఃకరిణీం యష్టింసువర్ణాం
హేమ మాలినీమ్। సూర్యాంహిరణ్మయీంలక్ష్మీంజాతవేదోమమా
వహ॥౧౪॥తాంమ ఆవహజాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీమ్। యస్యాం
హిరణ్యం ప్రభూతంగావో దాస్యోశ్వాన్ విన్దేయం పురుషానహమ్॥

ఈశ్రీసూక్తమునకు ఫలశ్రుతిగూడ నిచ్చట వ్రాయుచున్నాను.

యశ్శుచిః ప్రయతో భూత్వాజుహుయా దాజ్య మన్వహమ్।
శ్రియః పఞ్చదశర్చం చ శ్రీకామస్సతతం జపేత్ ॥ ఆనన్దః కర్దమ
శ్చైవ చిక్లీత ఇతి విశ్రుతాః। ఋషయ స్తే త్రయః పుత్రాః స్వయం
శ్రీదేవి దేవతా॥ పద్మాననేపద్మఊరుపద్మాక్షీపద్మసంభవే।త్వంమాం
భజస్వపద్మాక్షీ యేన సౌఖ్యం లభామ్యహమ్॥ అశ్వదాయిచగోదా
యిధనదాయి మహాధనే। ధనం మేజుషతాం దేవిం సర్వకామార్థసిద్ధ
యే॥ పుత్రపౌత్రధనం ధాన్యంహస్త్యశ్వాజావిగోరథమ్। ప్రజానాం
భవసి మాతాఆయుష్మంతంకరోతుమామ్।చన్ద్రాభాంలక్ష్మీమీశా
నాం సూర్యాభాం శ్రియమీశ్వరీమ్।చన్ద్రసూర్యాగ్నిసర్వాభాం శ్రీ
మహాలక్ష్మీముపాస్మహే ॥ ధన మగ్నిర్ధనం వాయుర్ధనంసూర్యోధనం
వసుః। ధన మిన్ద్రో బృహస్పతి ర్వరుణం ధనమశ్నుతే। వైనతేయ

సోమం పిబ సోమం పిబతు వృత్రహా। సోమం ధనస్య సోమినో మహ్యం
దదాతు సోమినః॥ న క్రోధో న చ మాత్సర్యం న లోభో నాశుభా
మతిః। భవంతి కృతపుణ్యానాం భక్తానాం శ్రీసూక్తం జపేత్సదా॥
వర్షంతు తే విభావరి దివో అభ్రస్య విద్యుతః। రోహంతు సర్వబీజా
న్యవ బ్రహ్మద్విషో జహి॥ పద్మప్రియే పద్మిని పద్మహస్తే పద్మాలయే పద్మ
దళాయతాక్షి। విశ్వప్రియే విష్ణుమనోనుకూలే త్వత్పాదపద్మం మయి
సన్నిధత్స్వ॥ యా సా పద్మాసనస్థా విపులకటితటీ పద్మపత్రాయతాక్షీ।
గంభీరావర్తనాభి స్తనభరనమితా శుభ్రవస్త్రోత్తరీయా॥ లక్ష్మీర్దివ్యై
ర్గజేంద్రైర్మణిగణఖచితైస్స్నాపితా హేమకుంభైః। నిత్యం సా పద్మ
హస్తా మమ వసతు గృహే సర్వమాంగళ్యయుక్తా॥ లక్ష్మీం క్షీరసము
ద్రరాజతనయాం శ్రీరంగధామేశ్వరీమ్। దాసీభూతసమస్తదేవవనితాం
లోకైకదీపాంకురామ్। శ్రీమన్మందకటాక్షలబ్ధవిభవబ్రహ్మేంద్రగంగాధ
రామ్। త్వాం త్రైలోక్యకుటుంబినీం సరసిజాం వందే ముకుందప్రియామ్॥
సిద్ధలక్ష్మీర్మోక్షలక్ష్మీర్జయలక్ష్మీస్సరస్వతీ। శ్రీలక్ష్మీర్వరలక్ష్మీశ్చ ప్ర
సన్నా మమ సర్వదా॥ వరాంకుశౌ పాశమభీతిముద్రాం కరైర్వహంతీం
కమలాసనస్థామ్। బాలార్కకోటిప్రతిభాం త్రినేత్రాం భజేహమంబాం
జగదీశ్వరీం తామ్॥ సర్వమంగళమాంగళ్యే శివే సర్వార్థసాధికే। శరణ్యే
త్రియంబకే దేవి నారాయణి నమోస్తు తే॥

ఇతి శ్రీసూక్తం సమాప్తమ్

భూసూక్తమ్.

భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణాఽన్తరిక్షం మహిత్వా । ఉపస్థే తే దేవ్యదితేఽగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయాదధే ॥ ౧ ॥ ఆయఙ్గౌః పృశ్నిరక్రమీదసనన్మాతరం పునః । పితరఞ్చ ప్రయన్త్సువః ॥ ౨ ॥ త్రింశద్ధామ విరాజతి వాక్పతఙ్గాయ శిశ్రియే । ప్రత్యస్య వహ ద్యుభిః ॥ ౩ ॥ అస్య ప్రాణాదపానత్యన్తశ్చరతి రోచనా । వ్యఖ్యన్మహిషస్సువః ॥ ౪ ॥ యత్త్వా క్రుద్ధః పరోవప మన్యునా యదవర్త్యా । సుకల్పమగ్నే తత్తవ పునస్త్వోద్దీపయామసి ॥ ౫ ॥ యత్తే మన్యుపరోప్తస్య పృథివీమనుదధ్వసే । ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ ॥ ౬ ॥ మేదినీ దేవీ వసున్ధరా స్యాద్వసుధా దేవీ వాసవీ । బ్రహ్మవర్చసః పితౄణాం శ్రోత్రం చక్షుర్మనః ॥ ౭ ॥ దేవీ హిరణ్యగర్భిణీ దేవీ ప్రసోదరీ । సదనే సత్యాయనే సీద ॥ ౮ ॥ సముద్రవతీ సావిత్రీ (ఆనో దేవీ) ఆనో దేవీ మహ్యఙ్గీ (గీ) మహాధరణీ మహోఽత్యతిష్ఠత్ ॥ (మహోఽధ్యతిష్ఠత్) ॥ ౯ ॥ శృఙ్గే శృఙ్గే యజ్ఞే యజ్ఞే విభీషణీ । ఇన్ద్రపత్నీ వ్యాపినీ సరసిజ ఇహ ॥ ౧౦ ॥ వాయుమతీ జలశయనీ శ్రియన్ధా రాజా సత్యన్ధోపరి మేదినీ । శ్వోపరిధత్తంగాయ ॥ ౧౧ ॥ విష్ణుపత్నీం మహీం దేవీం మాధవీం మాధవప్రియామ్ । లక్ష్మీం ప్రియసఖీం దేవీం నమామ్యచ్యుతవల్లభామ్ ॥ ౧౨ ॥ ధనుర్ధరాయై విద్మహే సర్వసిద్ధ్యై చ ధీమహి । తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్ ॥ ౧౩ ॥ శృణ్వన్తి శ్రోణామమృతస్య గోపామ్ ।

పుణ్యామస్యా ఉపశృణోమి వాచమ్॥ మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీ మజూర్యామ్। ప్రతీచీ మేనాగ్ం హవిషా యజామః ॥ ౧౪ ॥ త్రేధా విష్ణు రురుగాయో విచక్రమే। మహీం దివం పృథివీ మన్తరిక్షమ్। తచ్ఛ్రోణై తీచ్ఛమానా। పుణ్యగ్గ్ శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ॥౧౫॥ స్యోనా పృథివి భవానృక్షరా నివేశని। యచ్ఛానశ్శర్మ సప్రథాః ॥ ౧౬॥ అదితిర్దేవా గన్ధర్వా మనుష్యాః పితరోఽసురాస్తేషాగ్ం సర్వభూతానాం మాతా మేదినీ మహతా మహీ సావిత్రీ గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీ బహులా విశ్వా భూతా కతమా కాయా సా సత్యేత్యమృతేతి వసిష్ఠః॥౧౭॥

ఇతి సాయణాచార్యవిరచితే మాధవీయే వేదార్థప్రకాశే యజురారణ్యకే దశమప్రపాఠకే నారాయణీయోపనిషన్నామధేయ యుక్తాయాం యాజ్ఞిక్యాముపనిషది ఏకవింశోఽనువాకః॥ (పు ౧౦ ర ౨)

కేషాంచిత్పాఠః॥ ఓమ్॥ మేదినీ దేవీ వసుంధరా...తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్॥ ఇక్షుశాలియవ సస్యఫలాఢ్యే పారిజాతతరుశోభితమూలే। స్వర్ణరత్నమణిమణ్టపమధ్యే చిన్తయేత్సకలలోకధరిత్రీమ్॥ శ్యామాం విచిత్రాం నవరత్నభూషితాం చతుర్భుజాం తుఙ్గపయోధరాన్వితామ్। ఇన్దీవరాక్షీం నవ శాలిమఞ్జరీం శుకం దధానాం శరణం భజామహే॥ ఋక్॥ సక్తుమివ తితఉనా పునన్తో యత్ర ధీరా మనసా వాచమక్రత। అత్రా సఖాయస్సఖ్యాని జానతే భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధి వాచి॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః॥

ఇతి భూసూక్తం సమాప్తమ్.

మహాసౌరమ్

అథ సౌర్యాణాం మంత్రాణామృక్సంఖ్యాఋషి దైవతచ్ఛందాంసి హ్యనుక్రమిష్యామః। పూర్వాచార్యైః క్రమే ణైతత్సర్వం పురాదిష్టం శౌనకాదిభి రాచార్యైర్గుప్తవతాంతు ప్రత్యక్షమిదానీం తన్మయో చ్యతే మహావ్యాధీన్ కుష్ఠాపస్మార హృద్రోగవ్యథోదరగుల్మ భగ్న ఛార్శ శోణితాజీర్ణోదరభగందరపాండురోగ కాసశ్వాససహితాదివి స్ఫోటక మజీర్ణ శిరోరోగ ప్రమేహాంశ్చ మహావ్యాధీన్నాశయేత్ ।

మమ ఇహ జన్మని జన్మాంతరకృతమహాపాతకోపపాతక సమస్త పాపక్షయద్వారా శ్రీసవితృసూర్యనారాయణముద్దిశ్య శ్రీసవితృసూర్యనారాయణప్రీత్యర్థం మహాసౌరమంత్రపఠనం కరిష్యే॥

ఛందః॥ ఉదుత్యం జాతవేదసమితి త్రయోదశర్చస్య సూక్తస్య। కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వ ఋషిః। సూర్యో దేవతా। నవాద్యా గాయత్రీఛందః। ఉద్యన్నద్యమిత్రమహ ఇతి చతస్రోఽనుష్టుభః। ఉద్యన్నద్యేత్యయం తృచో రోగఘ్నః। ఉపనిషదంత్యోర్ధర్చో ద్విషఘ్నః॥

మంత్రః.

ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహంతి కేతవః। దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్। అప త్యే తాయవో యథా నక్షత్రా యంత్యక్తుభిః। సూరాయ విశ్వచక్షసే। అదృశ్రమస్య కేతవో వి రశ్మయో జనాఁ అను। భ్రాజంతో ఽగ్నయో యథా। తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య। విశ్వమాభాసి రోచనమ్। ప్రత్యఙ్ దేవానాం విశః ప్రత్యఙ్ఙుదేషి మానుషాన్। ప్రత్యఙ్ విశ్వం స్వర్దృశే॥౧॥

మంత్రః.

యేనా పావక చక్షసా భురణ్యంతం జనాఁ అను। త్వం వరుణ పశ్యసి। వి ద్యామేషి రజస్పృథ్వహా మిమానో ఽక్తుభిః। పశ్యఞ్జన్మాని సూర్య।

సప్త త్వా హరితో రథే వహంతి దేవ సూర్య। శోచిష్కేశం విచక్షణ। అయుక్త సప్త శుంధ్యువః సూరో రథస్య నప్త్యః। తాభిర్యాతి స్వయుక్తిభిః॥ ఉద్వయం తమసస్పరి జ్యోతిష్పశ్యంత ఉత్తరమ్। దేవం దేవత్రా సూర్యమగన్మ జ్యోతిరుత్తమమ్। ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాం దివమ్। హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణం చ నాశయ। శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి। అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి। ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ। ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహం ద్విషతే రధమ్॥ ౭॥

ఛందః॥ చిత్రం దేవానామితి షళృచస్య। సూక్తస్య ఆంగీరసపుత్రః కుత్స ఋషిః। సూర్యో దేవతా। త్రిష్టుప్ఛందః॥

మంత్రః.

చిత్రం దేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః। ఆప్రా ద్యావాపృథివీ అంతరిక్షం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ॥ సూర్యో దేవీముషసం రోచమానాం మర్యో న యోషామభ్యేతి పశ్చాత్। యత్రా నరో దేవయంతో యుగాని వితన్వతే ప్రతి భద్రాయ భద్రమ్॥ భద్రా అశ్వా హరితః సూర్యస్య చిత్రా ఏతగ్వా అనుమాద్యాసః। నమస్యంతో దివ ఆ పృష్ఠమస్థుః పరి ద్యావాపృథివీ యంతి సద్యః॥ తత్సూర్యస్య దేవత్వం తన్మహిత్వం మధ్యా కర్తోర్వితతం సంజభార। యదేదయుక్త హరితః సధస్థాదాద్రాత్రీ వాసస్తనుతే సిమస్మై॥ తన్మిత్రస్య వరుణస్యాభిచక్షే సూర్యో రూపం కృణుతే ద్యోరుపస్థే

అశ్వంత మస్య ద్రుశే వస్య పాజః కృష్ణమన్యద్ధరితస్సంభరంతి॥ అద్యా దేవా ఉదితా సూర్యస్య నిరంహసః పిపృతానిరవద్యాత్। తన్నో మిత్రోవరుణోమామహంతామదితి స్సింధుః పృథివీ ఉతద్యౌః ॥౩॥

ఛందః॥ ఇంద్రం మిత్రమితి ద్వయోర్మంత్రయోః। ఔచథ్యపుత్రో దీర్ఘతమ ఋషిః। సూర్యో దేవతా। త్రిష్టుప్ఛందః॥

మంత్రః॥ ఇంద్రం మిత్రంవరుణమగ్ని మాహురథో దివ్యస్స సుపర్ణో గరుత్మాన్। ఏకం సద్విప్రాబహుధావదం త్యగ్నింయమం మాతరిశ్వానమాహుః॥ కృష్ణం నియానం హరయ సుపర్ణా అపోవసానా దివముత్పతంతి। తఆవవృత్రంత్సదనా దృతస్యాదిద్ఘృతేన పృథివీ వ్యుద్యతే॥

ఛందః॥ హంసశ్శుచిష దిత్యేకస్యర్చః। గౌతమపుత్రో వామదేవ ఋషిః। సూర్యోదేవతా। జగతీఛందః॥

మంత్రః॥ హంసశ్శుచిషద్వసు రంతరిక్షసద్ధోతా వేదిష దతిథిర్దురోణ సత్। నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమస దబ్జా గోజాఋతజాఅద్రి జాఋతమ్॥

ఛందః॥ యత్వాసూర్యేత్యస్యమంత్రస్య। భూమిపుత్రోఽత్రిర్ ఋషిః। సూర్యో దేవతా। అనుష్టుప్ఛందః॥

మంత్రః॥ యత్వాసూర్య స్వర్భానుస్తమసావిధ్యదాసురః। అక్షేత్ర విద్యథాముగ్ధోభువ నాన్యదీధయుః ॥౭॥

ఛందః॥ యదద్యేత్యేకోనాస్య ఇతిప్రసవేద్వే తిత్రిచత్సోఽర్ధ ర్చస్యదేవతా నాం మిత్రావరుణ పుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః। సూర్యోదేవతా జగతీ ఛందః॥

యదద్యసూర్య బ్రవో నాగా ఉద్యన్మిత్రాయ వరుణాయ సత్యమ్। వయం దేవత్రాదితే స్యామ తవ ప్రియాసో అర్యమన్గృణంతః॥ ఉత్సూర్యో బృహదర్చీంష్యశ్రేత్పురు విశ్వా జనిమ మానుషాణామ్। సమో దివా దదృశే రోచమానః క్రత్వాకృతః సుకృతః కర్తృభిర్భూత్। స సూర్య ప్రతిపురో న ఉద్గా ఏభిస్స్తోమేభిరేతశేభిరేవైః। ప్రనో మిత్రాయ వరుణాయ వోచోనాగసో అర్యమ్ణే అగ్నయే చ। వినస్సహస్రం శురుధో రదంత్వృతావానో వరుణో మిత్రో అగ్నిః। యచ్ఛంతు చంద్రా ఉపమం నో అర్కమాకామం పూపురంతు స్తవానాః॥ ఉదువేతి సుభగో విశ్వచక్షాః సాధారణస్సూర్యో మానుషాణామ్। చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్య దేవశ్చర్మేవ యస్సమవివ్యక్తమాంసి। ఉద్వేతి ప్రసవీతా జనానాం మహాన్కేతురర్ణవస్సూర్యస్య। సమానం చక్రం పర్యావివృత్సన్యదేతశో వహతి ధూర్షు యుక్తః। విభ్రాజమాన ఉషసాముపస్థాద్రేభైరుదేత్యనుమద్యమానః। ఏష మే దేవస్సవితా చచ్ఛంద యస్సమానం న ప్రమినాతి ధామ। దివో రుక్మ ఉరుచక్షా ఉదేతి దూరే అర్థస్తరణిర్భ్రాజమానః। నూనం జనాస్సూర్యేణ ప్రసూతా అయన్నర్థాని కృణవన్నపాంసి। యత్రా చక్రురమృతా గాతుమస్మై శ్యేనో న దీయన్నన్వేతి పాథః॥

ఛందః॥ ఉదుత్యద్దర్శతమితి త్ర్యృచస్య సూక్తస్య। మైత్రావరుణిర్వసిష్ఠఋషిః। సూర్యో దేవతా। ఆద్యా బృహతీ ద్వితీయా సతోబృహతీ తృతీయా పురఉష్ణిక్ఛందాంసి॥

మంత్రః॥ ఉదుత్యద్దర్శతం వపుర్దివ ఏతి ప్రతిహ్వారే యదీ

ష్మాశుర్వనాతి దైవజవతిశో విశ్వస్మైచక్షసే అరమ్। శీర్ష్ణశ్శీర్ష్ణో జగత స్తస్థుష స్పతింసమయా విశ్వమారజః॥ సప్తస్వసారసువితాయ సూర్యం వహంతి హరితోరథే॥ ౯॥ తచ్చక్షుర్దేవహితం శుక్రముచ్చరత్। పశ్యేమశరదశ్శతం జీవేమశరదశ్శతమ్॥

ఛందః॥ బణ్మహానిత్యనయోర్మంత్రయోః। భాగవోజమదగ్నిరృషిః। సూర్యోదేవతా। బార్హతప్రగాథశ్ఛందః॥

మంత్రః॥ బణ్మహాంఅసిసూర్యబళాదిత్య మహాంఅసి। మహస్తే సతోమహిమాపనస్యతేద్ధాదేవ మహాంఅసి॥ బట్సూర్య శ్రవసామహాం అసిసత్రాదేవ మహాంఅసి। మహ్నాదేవానా మసుర్యఃపురోహితో విభుజ్యోతిరదాభ్యమ్॥ ౭॥

ఛందః॥ నమో మిత్రస్యేతి ద్వాదశర్చస్య సూక్తస్య॥ సూర్యపుత్రోఽభితప ఋషిః। సూర్యోదేవతా। జగతీ ఛందః। చరమాత్రిష్టుప్॥

మంత్రః॥ నమోమిత్రస్యవరుణస్య చక్షసే మహోదేవాయ తదృతం సపర్యత। దూరేదృశే దేవ జాతాయ కేతవే దివస్పుత్రాయ సూర్యాయ శంసత॥ సామాసత్యోక్తిః పరిపాతువిశ్వతోద్యావాచయత్ర తతనన్నహాని చ। విశ్వమన్యన్నివిశతే యదేజతి విశ్వాహాపో విశ్వాహోదేతి సూర్యః॥ నతేఅదేవఃప్రదివోనివాసతే యదేతశేభిః పతరై రథర్యసి। ప్రాచీనమన్యదనువర్తతే రజఉదన్యేనజ్యోతిషా యాసి సూర్య॥ యేన సూర్యజ్యోతిషా బాధసేతమో జగచ్చవి శ్వముదియర్షిభానునా॥ తేనాస్మద్విశ్వామనిరామనాహుతిమపామీవామప దుష్వప్న్యం సువ॥ విశ్వస్య హిప్రేషితో రక్షసివ్రత

మహేళయన్నుచ్చరసి స్వధాఽఅను । యదద్య త్వాసూర్యోపబ్రు
వామహైతన్నో దేవాఽఅనుమంసీరత్క్రతుం॥ తన్నోద్యావాపృథివీ
తన్నఽఆప ఇంద్రశ్శృణ్వంతు మరుతో హవంవచః।మాశూనేభూమ
సూర్యస్య సందృశిభద్రం జీవంతో జరణా మశీమహి॥ ౮ ॥ విశ్వా
హాత్వా సుమనస స్సుచక్షసః ప్రజావంతో ఽ అనమీవా ఽ అనాగసః।
ఉద్యంతం త్వామిత్ర మహోదివే దివేజ్యోగ్జీవాః ప్రతిపశ్యేమ సూ
ర్య॥ మహిజ్యోతిర్బిభ్రతం త్వా విచక్షణభాస్వంతం చక్షుషే చక్షు
షేమయః॥ ఆరోహంతం బృహతః పాజసస్పరివయంజీవాః ప్రతిపశ్యేమ
సూర్య॥ యస్యతేవిశ్వా భువనాని కేతునా ప్రచేరంతేనిచవిశంతే ఽ
అక్తుభిః॥ అనాగాస్త్వేవహరికేశసూర్యాహ్నాహ్నానోవస్యసావస్యసో
దిహి॥ శన్నోభవచక్షసాశన్నో ఽ అహ్నాశంభానునాశం హిమా
శం ఘృణేన। యథాశమధ్వంచ్ఛమసద్దురోణే తత్సూర్యద్రవిణం
ధేహిచిత్రమ్॥ అస్మాకం దేవాఽఉభయాయ జన్మనేశర్మ యచ్ఛత
ద్విపదేచతుష్పదే। అదత్పిబదూర్జయమానమాశితంతదస్మేశం యో
రరపోదధాతన॥ యద్వో దేవాశ్చకృమజిహ్వయా గురుమనసో వా
ప్రయుతీ దేవహేళనమ్। అరావాయోనో ఽ అభిదుచ్ఛునాయతే తస్మి
న్తదేనో వసవో నిధేతన॥ ౯॥

ఛందః॥ సూర్యోనఇతిపంచర్చస్య సూక్తస్య। సూర్యపుత్రశ్
చక్షుర్ఋషిః సూర్యోదేవతా॥ గాయత్రీ ఛందః॥

మం॥ సూర్యోనోదివస్పాతు వాతో ఽ అంతరిక్షాత్ । అగ్నిర్నః

పార్థివేభ్యః॥ జోషాసవిత ర్యస్య తేహర శ్శతంసవాంఅర్హతి
పాహినోద్దిద్యుతః పతంత్యాః॥ చక్షుర్నో దేవ సవితా చక్షుర్న ఉ
తపర్వతః। చక్షుర్ధాతాదధాతునః॥ చక్షుర్నో ధేహి చక్షుషే.
చక్షుర్వ్యఖ్యై తనూభ్యః। సంచేదంవిచపశ్యేమ॥ సుసందృశం త్వావయం
ప్రతి పశ్యేమ సూర్య। విపశ్యేమ నృచక్షసః ॥౧౦॥

ఛం॥ విభ్రాడ్బృహ దితిచతుఋచస్య సూక్తస్య। సూర్యపుత్రో
విభ్రాడృషిః। సూర్యోదేవతా। జగతీఛందః। అంత్యాప్రస్తారపఙ్క్తిః

మం॥ విభ్రాడ్బృహత్పిబతుసోమ్యంమధ్వాయుర్దధద్యజ్ఞపతావ
విహ్రుతమ్। వాతజూతోయో అభిరక్షతిత్మనాప్రజాః పుపోష
పురుధా విరాజతి॥ విభ్రాడ్బృహ త్సుభృతం వాజసాతమం ధర్మం
దివోధరుణేసత్య మర్పితమ్। అమిత్రహా వృత్రహా దస్యుహంతమం
జ్యోతి జజ్ఞే అసురహా సపత్నహా॥ ఇదం శ్రేష్ఠంజ్యోతిషాంజ్యోతి
రుత్తమం విశ్వజి ద్ధనజి దుచ్యతే బృహత్। విశ్వభ్రాడ్భ్రాజో మహి
సూర్యో దృశ ఉరు పప్రథే సహ ఓజో అచ్యుతమ్॥ విభ్రాజం
జ్యోతిషా స్వ౩రగచ్ఛో రోచనం దివః। యేనేమా విశ్వా భువనా
న్యాభృతా విశ్వకర్మణా విశ్వదేవ్యావతా ॥౧౧॥

ఛం॥ ఆయంగౌరితి తృచస్య। సార్పరాజ్ఞీ ఋషిః। సూర్యోదేవతా।
గాయత్రీ ఛందః॥

మం॥ ఆయంగౌః పృశ్ని రక్రమీ దసద న్మాతరం పురః। పితరంచ
ప్రయన్త్స్వః॥ అంతశ్చరతి రోచనాస్య ప్రాణాదపానతీ। వ్యఖ్యన్మహిషో

దివమ్॥ త్రింశద్ధామవిరాజతివాక్పతంగాయ ధీయతే। ప్రతివస్తోరహద్యుభిః ॥౧౭॥

ఛం॥ ఋతంచేతి తృచస్య। మాఘమచ్ఛందసోఽఘమర్షణఋషిః। భావవృత్తో దేవతా। అనుష్టుప్ఛందః॥

మం॥ ఋతం చ సత్యం చాభీద్ధాత్తపసోధ్యజాయత। తతో రాత్ర్యజాయత తతస్సముద్రోఽర్ణవః। సముద్రాదర్ణవాదధిసంవత్సరోఽజాయత। అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్య మిషతో వశీ। సూర్యాచంద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయత్। దివం చ పృథివీం చాంతరిక్షమథో స్వః॥ సవితా పశ్చాత్తాత్సవితా పురస్తాత్సవితోత్తరాత్తాత్సవితాధరాత్తాత్। సవితా నస్సువతు సర్వతాతిం సవితా నో రాసతాం దీర్ఘమాయుః శ్రీసవితృసూర్యనారాయణాయ నమస్తు.

యస్తిరోచ్ఛేద ఏతాసాం సౌర్యాణాం సూర్యఏవ దేవతాఅంత్యమేకసూక్తమాత్మన స్తవం మన్యంతే। య ఋషిస్సఏవ మితి ధ్యాతవ్యం ॥ య ఏతేన సౌర్యేన సూక్తేన సూర్యం మహారహరుపతిష్ఠంతే। ధనధాన్యబహుపుత్రనిర్వ్యాధిమంత ఆయుష్యవంత ఆరోగ్యవంతో న్నాద్యవంతో రయివంతో బలవంతో ధనవంతో బహుపుత్రినంతః॥ శ్రీకామ శ్శాంతికామో మేధాకామః ప్రజ్ఞాకామో యశస్కామ ఆయుష్కామ ఆరోగ్యకామోఽన్నాద్యకామ ఏవం భాస్కరస్యారాధనం కుర్యాత్। సదాగృహీ పాపక్షయార్థే వ్యాధినాశనార్థే శత్రునాశనార్థే జీవితార్థే పుత్రార్థే మోక్షార్థే ధనార్థేచ కుర్వీత శ్రీ సూర్యస్యైవ సాయుజ్యం సరూపతాం సలోకతాం మశ్నుతే। నమశ్శ్వనకాయ నమశ్శ్వనకాయ నమః పరమర్షిభ్యో నమః పరమర్షిభ్యః। శాంతా పృథివీ శివమంతరిక్షం ద్యౌర్నో దేవ్యభయన్నో అస్తు। శ్వాదిశః ప్రదిశ ఉద్దిశో నఽఆపో విశ్వతః పరిపాంతు సర్వతశ్శాంతి

శ్శాంతి శ్శాంతిః॥ నమో బ్రహ్మణే నమో అస్త్వగ్నయే నమః పృథివ్యై నమ ఓషధీభ్యః । నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమో విష్ణవే మహతే కరోమి॥ ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః॥

ఇతి సౌరం సమాప్తమ్.

ఆరుణపాఠః.

భద్రం కర్ణేభిశ్శృణుయామ దేవాః । భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః॥ స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభిః । వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః॥ స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః। స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః। స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః । స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు॥ ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॥

ఓమ్॥ భద్రం కర్ణేభిశ్శృణుయామ దేవాః। భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః । స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభిః । వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః॥ స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః। స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః। స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః। స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు। ఆపమాపామపస్సర్వాః। అస్మాదస్మాదితోఽముతః॥౧॥ అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యశ్చ। సహ సంచస్కరర్ధియా। వాయ్వశ్వా రశ్మిపతయః॥ మరీచ్యాత్మానో అద్రుహః। దేవీర్భువనసూవరీః॥ పుత్రవత్త్వాయ మే సుత॥ మహానామ్నీర్మహామానాః। మహసో మహసస్స్వః॥ దేవీః పర్జన్యసూవరీః। పుత్రవత్త్వాయ మే సుత॥ ౨॥ అపాశ్న్యుష్ణిముపారక్షః। అపాశ్న్యుష్ణిమపార

ఘమ్ ॥ అపాఘమప చావర్తిమ్ ॥ అప దేవీరితో హిత ॥ వజ్రం
దేవీరజీతాꣳశ్చ । భువనం దేవసూవరీః । ఆదిత్యానదితిం దేవీమ్ । యోని
నోర్ధ్వముదీషత । శివా నశ్శన్తమా భవన్తు । దివ్యా ఆప ఓషధయః ।
సుమృడీకా సరస్వతి । మా తే వ్యోమ సన్దృశి ॥ 3 ॥

అమృతస్సుతౌషధయో ద్వే చ ॥ ౧ ॥

స్మృతిః ప్రత్యక్షమైతిహ్యమ్ । అనుమానశ్చతుష్టయమ్ । ఏతైరా
దిత్యమణ్డలమ్ । సర్వైరేవ విధాస్యతే । సూర్యో మరీచిమాదత్తే । సర్వ
స్మాద్భువనాదధి । తస్యాః పాకవిశేషేణ । స్మృతం కాలవిశేషణమ్ । నదీ
వ ప్రభవాత్కాచిత్ । అక్షయ్యాత్స్యన్దతే యథా । తాం నద్యో
భిసమాయన్తి । సోరుస్సతీ న నివర్తతే । ఏవన్నానాసముత్థానాః । కాలా
స్సంవత్సరꣳ శ్రితాః । అణుశశ్చ మహశశ్చ । సర్వే సమవయన్త్రితమ్ ।
స తైస్సర్వైస్సమావిష్టః । ఊరుస్సన్న నివర్తతే । అధిసంవత్సరం విద్యాత్ ।
తదేవ లక్షణే ॥ ౪ ॥ అణుభిశ్చ మహద్భిశ్చ । సమారూఢః ప్రదృశ్యతే ।
సంవత్సరః ప్రత్యక్షేణ । నాధిసత్త్వః ప్రదృశ్యతే । పటరో విక్లిధః పిఙ్గః ।
ఏతద్వరుణలక్షణమ్ । యత్రైతదుపదృశ్యతే । సహస్రం తత్ర నీయతే ।
ఏకꣳ హి శిరో నానా ముఖే । కృత్స్నం తదృతులక్షణమ్ ॥ ౬ ॥ ఉభ
యతస్సప్తేన్ద్రియాణి । జల్పితం త్వేవ దిహ్యతే । శుక్లకృష్ణే సంవత్సరస్య ।
దక్షిణవామయోః పార్శ్వయోః । తస్యైషా భవతి । శుక్రం తే అన్య
ద్యజతం తే అన్యత్ । విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి । విశ్వా హి
మాయా అవసి స్వధావః । భద్రా తే పూషన్నిహ రాతిరస్త్వ

తి । నాత్ర భువనమ్ । నపూషా । నపశవః । నాదిత్యస్సంవత్స
రఏవ ప్రత్యక్షేణ ప్రియతమం విద్యాత్ ॥ ఏతద్వై సంవత్సరస్య ప్రియ
తమగ్ం రూపమ్ ॥ యోఽస్య మహానర్థ ఉత్పత్స్యమానో భవతి ॥ ఇ
దం పుణ్యం కురుష్వేతి । తమాహరణం దద్యాత్ ॥ ౭ ॥

యథాలక్షణ ఋతులక్షణాం భువనగ్ంసప్తచ ॥ ౨ ॥

సాకంజానాగ్ం సప్తథమాహురేకజమ్ । షడుద్యమా ఋష
యో దేవజా ఇతి । తేషామిష్టాని విహితాని ధామశః ॥ స్థాత్రే రేజన్తే
వికృతాని రూపశః । కోఽనుమర్యా అమిథితః ॥ సఖా సఖాయమబ్రవీత్ ।
జహాకో అస్మదీషతే ॥ యస్తిత్యాజ సఖివిదగ్ం సఖాయమ్ । న తస్య
వాచ్యపి భాగో అస్తి । యదీగ్ం శృణోత్యలకగ్ం శృణోతి ॥ ౮ ॥
నహి ప్రవేద సుకృతస్య పన్థామితి । ఋతుర్ ఋతునా నుద్యమానః ।
వినానాదాభిధావః । షష్టిశ్చ త్రిగ్ంశకా వల్గాః । శుక్లకృష్ణౌ చ షాష్టికా
సారాగవస్త్రై ర్జరదక్షః । వసన్తో వసుభిస్సహ । సంవత్సరస్య సవితుః ।
ప్రైషకృత్ప్రథమస్స్మృతః । అమూనాదయతేత్యన్యాన్ ॥ ౯ ॥ అమూ
గ్ంశ్చ పరిరక్షతః । ఏతా వాచః ప్రయుజ్యన్తే । యత్రైతదుపదృశ్యతే
ఏతదేవ విజానీయాత్ । ప్రమాణం కాలపర్యయే । విశేషణంతు వక్ష్యా
మః । ఋతూనాం తన్నిబోధత । శుక్లవాసా రుద్రగణః । గ్రీష్మేణావర్తతే
సహ । నిజహన్పృథివీగ్ం సర్వామ్ ॥ ౧౦ ॥ జ్యోతిషా ప్రతిఖ్యేన సః ।
విశ్వరూపాణి వాసాగ్ంసి । ఆదిత్యానాం నిబోధత । సంవత్సరీణం కర్మ
ఫలమ్ । వర్షాభిర్దదతాగ్ంసహ । అదుఃఖో దుఃఖచక్షురివ । తద్మా

పీత ఇవ దృశ్యన్తే । శీతేనావ్యథయన్నివ । రురుదత ఇవ దృశ్యతే ।
హ్లాదయన్తే జ్వలతశ్చైవ । శామ్యతశ్చాస్య చక్షుషీ । యా వై ప్రజా
భ్రగ్ంశ్యన్తే । సంవత్సరాత్తా భ్రగ్ంశ్యన్తే । యాః ప్రతితిష్ఠన్తి । సంవత్స
రే తాః ప్రతితిష్ఠన్తి । వర్షాభ్య ఇత్యర్థః ॥ ౧౧ ॥ శృఙ్గోత్త్యనాత్యస్థన
ర్వ్యామేవపశ్చ ॥ ౩ ॥

అక్షిదుఃఖోత్థితస్యైవ । విప్రసన్నే కనీనికే । ఆఙ్క్తే చాద్గణం
నాస్తి । ఋభూణాం తన్నిబోధత । కనకాభాని వాసాగ్ంసి । అహ
తాని నిబోధత । అన్నమశ్నీత మృజ్జీత । అహం వో జీవనప్రదః । ఏతా
వాచః ప్రయుజ్యన్తే । శరద్యత్రోపదృశ్యతే ॥ ౧౨ ॥ అభిధూన్వన్తో౽
భిఘ్నన్త ఇవ । వాతవన్తో మరుద్గణాః । అముతో జేతుమిషుముఖమివ ।
సన్నద్ధాస్సహ దదృశే హ । అపధ్వస్తైర్వస్తివర్ణైరివ । విశిఖాసః కపర్దినః ।
అక్రుద్ధస్య యోత్స్యమానస్య । క్రుద్ధస్యేవ లోహినీ । హేమతశ్చక్షుషీ
విద్యాత్ । అక్ష్ణయోః క్షిపణోరివ ॥ ౧౩ ॥ దుర్భిక్షం దేవ లోకేషు
మనూనాముదకం గృహే । ఏతా వాచః ప్రవదన్తీః । వైద్యుతో యాన్తి
శైశిరీః । తా అగ్నిః పవమానా అన్వైక్షత । ఇహ జీవికామపరిపశ్యన్
తస్యైషా భవతి । ఇహేహ వస్స్వతపసః । మరుతస్సూర్యత్వచః । శర్మ
సప్రథా ఆవృణే ॥ ౧౪ ॥ దృశ్యత ఇవావృణే ॥ ౪ ॥

అతితామ్రాణి వాసాగ్ంసి । అష్టివజ్రిశతఘ్ని చ । విశ్వే దేవా
విప్రహరన్తి । అగ్నిజిహ్వా అసశ్చత । నైవ దేవో న మర్త్యః । న రాజా
వరుణో విభుః । నాగ్నిర్నేన్ద్రో న పవమానః । మాతృక్కచ్ఛన విద్య

తే। దివ్యస్యైకా ధనురార్త్నిః। పృథివ్యామపరాశ్రితా॥ ౧౪॥ తస్యేన్ద్రో వమ్రిరూపేణ। ధనుర్జ్యామచ్ఛినత్స్వయమ్। తదిన్ద్రధనురిత్యజ్యమ్। అభ్రవర్ణేషు చక్షతే। ఏతదేవ శంయోర్బార్హస్పత్యస్య। ఏతద్రుద్రస్య ధనుః। రుద్రస్య త్వేవ ధనురార్త్నిః। శిర ఉత్పిపేష। స ప్రవర్గ్యోఽభవత్। తస్మాద్యస్సప్రవర్గ్యేణ యజ్ఞేన యజతే। రుద్రస్య స శిరః ప్రతిదధాతి। నైనగ్ం రుద్ర ఆరుకో భవతి। య ఏవం వేద॥ ౧౫॥ శ్రితా యజతే త్రీణి చ॥ ౫॥

అత్యూర్ధ్వాక్షోఽతిరశ్చాత్। శిశిరః ప్రదృశ్యతే। నైవ రూపం న వాసాగ్ంసి। న చక్షుః ప్రతిదృశ్యతే। అన్యోన్యం తు న హిగ్ంస్రాతః। సతస్తద్దేవలక్షణమ్। లోహితోక్ష్ణి శారశీర్ష్ణిః। సూర్యస్యోదయనం ప్రతి। త్వం కరోషి న్యఞ్జలికామ్। త్వం కరోషి నిజానుకామ్॥ ౧౬॥ నిజానుకా మే న్యఞ్జలికా। అమీ వాచముపాసతామితి। తస్మై సర్వ ఋతవో నమన్తే। మర్యాదాకరత్వాత్ప్రపురోధామ్। బ్రాహ్మణ ఆప్నోతి। య ఏవం వేద। స ఖలు సంవత్సర ఏతైస్సేనానీభిస్సహ। ఇన్ద్రాయ సర్వాన్కామానభివహతి। స ద్రప్సః। తస్యైషా భవతి॥ ౧౭॥ అవద్రప్సో అగ్ంశుమతీమతిష్ఠత్। ఇయానః కృష్ణో దశభిస్సహస్రైః। ఆవత్తమిన్ద్రశ్శచ్యా ధమన్తమ్। ఉపస్నుహి తం నృమణామథద్రామితి। ఏతయైవేన్ద్రస్సలావృక్యా సహ। అసురాన్పరివృశ్చతి। పృథివ్యగ్ంశుమతీ। తామన్వవస్థితస్సంవత్సరో దివం చ। నైవంవిదుషాఽఽచార్యాన్తేవాసినౌ। అన్యోఽన్యస్మై ద్రుహ్యాతామ్।

ఊహా ద్రక్ష్యామి। భవిష్యతే స్వర్గాల్లోకాత్ । ఇత్యృతుమణ్డలాని।
సూర్యమణ్డలాన్యాఖ్యాయికాః । అతఊర్ధ్వగ్ంసనిర్వచనాః ॥ ౧౯ ॥
నిదానుక్తాం భవతి ద్రష్ట్యాతాం పశ్చ చ ॥ ౬ ॥

ఆరోగో భ్రాజఃపటరః పతఙ్గః । స్వర్ణరో జ్యోతిషీమాన్ విభా
సః। తేఅస్మైసర్వే దివమాతపన్తిఊర్జం దుహానా అనపస్ఫురన్తఇతి।
కశ్యపోఽష్టమః । సమహామేరుం నజహాతి । తస్యైషా భవతి। య
త్తేశిల్పం కశ్యప రోచనావత్। ఇన్ద్రియావత్పుష్కలం చిత్రభాను।
యస్మిన్థ్సూర్యా అర్పితాస్సప్తసాకమ్॥ ౨౦॥ తస్మిన్రాజానమధి విశ్ర
యేమమితి । తేఅస్మైసర్వే కశ్యపాజ్జ్యోతిర్లభన్తే। తాన్థ్సోమఃకశ్యపా
దధి నిర్ధమతి । భ్రస్తాకర్మకృదివైవమ్।ప్రాణో జీవానీన్ద్రియజీవాని।
సప్తశీర్షణ్యాః ప్రాణాః । సూర్యా ఇత్యాచార్యాః।అపశ్యమహమే
తాన్థ్సప్తసూర్యానితి । పఞ్చకర్ణో వాత్స్యాయనః । సప్తకర్ణశ్చప్లాక్షిః॥
౨౧ ॥ ఆనుశ్రవిక ఏవనౌకశ్యప ఇతి।ఉభౌ వేదయితే।నహి శేకుమివమ
హామేరుంగన్తుమ్ । అపశ్యమహమేతథ్సూర్యమణ్డలంపరివర్తమానమ్।
గార్గ్యః ప్రాణత్రాతః । గచ్ఛన్తమహామేరుమ్ । ఏకం చాజహతమ్।
భ్రాజపటరపతఙ్గానిహనే। తిష్ఠన్నాతపన్తితస్మాదిహతప్త్రితపాః॥ ౨౨॥
అముత్రేతరే।తస్మాదిహాతత్రితపాః । తేషామేషాభవతి। సప్తసూర్యా
దివమను ప్రవిష్టాః।తానన్వేతి పథిభిర్దక్షిణావాన్। తేఅస్మైసర్వేఘృత
మాతపన్తి । ఊర్జం దుహానా అనపస్ఫురన్త ఇతి। సప్తర్త్విజస్సూర్యా ఇ
త్యాచార్యాః। తేషామేషాభవతి। సప్తదిశో నానాసూర్యాః ॥ ౨౩ ॥

సప్తహోతార ఋత్విజః। దేవా ఆదిత్యా యే సప్త । తేభిస్సోమాభి
రక్షణ ఇతి। తదప్యామ్నాయః। దిగ్భ్రాజ ఋతూన్కరోతి। ఏత యై
వావృతా సహస్రసూర్యతాయా ఇతి వైశమ్పాయనః। తస్యైషా భవ
తి। యద్ద్యావ ఇన్ద్ర తే శతꣳ శతం భూమీః। ఉత స్యుః। న త్వా వ
జ్రిన్సహస్రꣳ సూర్యాః॥౨౪॥ అను న జాతమష్ట రోదసీ ఇతి। నానాలి
ఙ్గత్వాదృతూనాం నానాసూర్యత్వమ్। అష్టౌ తు వ్యవసితా ఇతి। సూర్య
మణ్డలాన్యష్టాత ఊర్ధ్వమ్। తేషామేషా భవతి। చిత్రం దేవానాముద
గాదనీకమ్। చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః। ఆప్రా ద్యావాపృథివీ
అన్తరిక్షమ్। సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చేతి॥౨౫॥

సాకంజానాꣳ సప్తథ పా నానాసూర్యాస్సూర్యా నవ చ ॥౭॥

క్వేదమభ్రం నివిశతే। క్వాయꣳ సంవత్సరో మిథః। క్వాహః
క్వేయం దేవ రాత్రీ। క్వ మాసా ఋతవః శ్రితాః। అర్ధమాసా ముహూర్తాః।
నిమేషాస్త్రుటిభిస్సహ। క్వేమా ఆపో నివిశన్తే। యదీతో యాన్తి సం
ప్రతి। కాలా అప్సు నివిశన్తే। ఆపస్సూర్యే సమాహితాః॥౨౬॥ అభ్రా
ణ్యపః ప్రపద్యన్తే। విద్యుత్సూర్యే సమాహితా। అనవర్ణే ఇమే భూమీ।
ఇయం చాసౌ చ రోదసీ। కిꣳస్విదత్రాన్తరా భూతమ్। యేనేమే విధృ
తే ఉభే। విష్ణునా విధృతే భూమీ। ఇతి వత్సస్య వేదనా। ఇరావతీ
ధేనుమతీ హి భూతమ్। సూయవసినీ మనుషే దశస్యే॥౨౭॥ వ్యష్టభ్నా
ద్రోదసీ విష్ణవేతే। దాధర్థ పృథివీమభితో మయూఖైః। కిం తద్విష్ణోర్బ
లమాహుః। కా దీప్తిః కిం పరాయణమ్। ఏకో యద్ధారయద్దేవః।

తేజతి రోదసీ ఉభే । వాతాద్విష్ణోర్బలమాహుః। అక్షరాద్దీప్తిరుచ్యతే। త్రిపదాద్ధారయద్దేవః। యద్విష్ణోరేకముత్తమం॥ ౧౮॥ అగ్నయో వాయవశ్చైవ। ఏతదస్య పరాయణమ్ । పృచ్ఛామి త్వా పరం మృత్యుమ్ । అవమం మధ్యమం చతుమ్। లోకం చ పుణ్యపాపానామ్ । ఏతత్పృచ్ఛామి సంప్రతి। అముమాహుః పరం మృత్యుమ్ । పవమానం తు మధ్యమమ్। అగ్నిరేవావమో మృత్యుః। చన్ద్రమాశ్చతురుచ్యతే ॥ ౧౯॥ అనాభోగాః పరం మృత్యుమ్। పాపాస్సంయన్తి సర్వదా । ఆభోగాస్త్వేవ సంయన్తి। యత్ర పుణ్యకృతో జనాః। తతో మధ్యమమాయన్తి। చతుమగ్నిం చ సంప్రతి। పృచ్ఛామి త్వా పాపకృతః । యత్ర యాతయతే యమః। త్వం నస్తద్బ్రహ్మన్ప్రబ్రూహి । యది వేత్థాసతో గృహాన్॥ ౨౦ ॥ కశ్యపాదుదితాస్సూర్యాః । పాపాన్నిర్ఘ్నన్తి సర్వదా । రోదస్యోరన్తర్దేశేషు । తత్ర న్యస్యన్తే వాసవైః । తేఽశరీరాః ప్రపద్యన్తే। యథాఽపుణ్యస్య కర్మణః। అపాణ్యపాద కేశాసః। తత్ర తేఽయోనిజా జనాః। మృత్వా పునర్మృత్యుమాపద్యన్తే। అద్యమానాస్స్వకర్మభిః॥ ౨౧॥ ఆశాతికాః క్రిమయ ఇవ । తతః పూయన్తే వాసవైః। అపైతం మృత్యుం జయతి। య ఏవం వేద। స ఖల్వైవంవిద్బ్రాహ్మణః। దీర్ఘశ్రుత్తమో భవతి। కశ్యపస్యాతిథిస్సిద్ధగమనస్సిద్ధాగమనః। తస్యైషా భవతి। ఆ యస్మిన్సప్త వాసవాః। రోహన్తి పూర్వ్యా రుహః॥ ౨౨॥ ఋషిర్హ దీర్ఘశ్రుత్తమః। ఇన్ద్రస్య ఘర్మో అతిథిరితి। కశ్యపః పశ్యకో భవతి। యత్సర్వం పరిపశ్యతీతి సౌక్ష్మ్యాత్ । అథాగ్నేరష్టపురుషస్య

తస్మై స్వాహా భవతి। అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్ విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్। యుయోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనః। భూయిష్ఠాం తే న మఉక్తిం విధేమేతి॥ ౩౩॥ సమాహితాదక్షస్య ఉత్తమముచ్యతే గృహాస్థవ్రతసఖః పూర్వాపరరూపా ఇతి॥ ౮॥

అగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చ। సహోజా అజిరాప్రభుః। వైశ్వానరో నర్యాపాశ్చ। పంక్తిరాధాశ్చ సప్తమః। విసర్పేవాఽష్టమోఽగ్నీనామ్। ఏతేఽష్టౌ వసవః క్షితా ఇతి। యథర్త్వేవాగ్నేరర్చిర్వర్ణవిశేషాః। నీలార్చిశ్చ పీతకార్చిశ్చేతి। అథ వాయోరేకాదశ పురుషస్యైకాదశ స్త్రీకస్య। ప్రభ్రాజమానా వ్యవదాతాః॥ ౩౪॥ యాశ్చ వాసుకివైద్యుతాః। రజతాః పరుషాః శ్యామాః। కపిలా అతిలోహితాః। ఊర్ధ్వా అవపతన్తాశ్చ। వైద్యుత ఇత్యేకాదశ। నైనం వైద్యుతో హినస్తి య ఏవం వేద। స హోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః। విద్యుద్వధమేవాహం మృత్యుమైచ్ఛమితి। న త్వకామగ్ం హన్తి॥ ౩౫॥ య ఏవం వేద। అథ గన్ధర్వగణాః। స్వానభ్రాట్। అఙ్ఘారిర్బమ్భారిః। హస్తః సుహస్తః। కృశానుర్విశ్వావసుః। మూర్ధన్వాన్థ్సూర్యవర్చాః। కృతిరిత్యేకాదశ గన్ధర్వగణాః। దేవాశ్చ మహాదేవాః। రశ్మయశ్చ దేవా గరగిరః॥ ౩౬॥ నైనం గరో హినస్తి। య ఏవం వేద। గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షతీ। ఏకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ। అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ। సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్నితి। వాచో విశేషణమ్। అథ నిగదవ్యాఖ్యాతాః। తాననుక్రమిష్యామః। వరాహవః స్వతపసః॥ ౩౭॥ *విద్యున్మహసో

సూపయః। శ్యావరూపాగ్నికామేధాశ్చేత్యేతే। కాలుచేమాశమివిద్యుతః॥ వర్షన్త్యాస్య ప్రపృథివీమభివర్షన్తి। వృష్టిభిరితిపతిస్సైవవిభక్తిఃవర్తితాః సఙ్ఘభిర్వాతైరుదీరితాః॥అమూన్లోకానభివర్షన్తి। తేషామేషాభవతి సమానమేతదుదకమ్॥౩౮॥ ఉచ్చైత్యవచాహభిః। భూమిం పర్జన్యా జిన్వన్తి। దివంజిన్వన్త్యగ్నయఇతి। యదక్షరం భూతకృతమ్। విశ్వేదేవా ఉపాసతే। మహర్షిమస్యగోప్తారమ్। జమదగ్నిరకుర్వత। జమదగ్నిరాప్యాయతే। ఛన్దోభిశ్చతురుత్తరైః। రాజ్ఞస్సోమస్యతృప్తాసః॥౩౯॥ బ్రహ్మణావీర్యావతా।శివానస్సన్దిశోదిశః।తచ్ఛంయోరావృణీమహే। గాతుంయజ్ఞాయ।గాతుంయజ్ఞపతయే।దైవీస్స్వస్తిరస్తునః।స్వస్తిర్మానుషేభ్యః। ఊర్ధ్వంజిగాతుభేషజమ్। శంనోఅస్తుద్విపదే। శంచతుష్పదే। సోమపా 3 అసోమపా 3 ఇతినిగదవ్యాఖ్యాతాః॥౪౦॥ సహస్రవృత్సహస్రాతా హస్తిగస్తగిర స్తవస ఉదకం తృప్తాసశ్చతుష్పదే ఏకంచ॥౯॥

సహస్రవృదియం భూమిః।పరంవ్యోమసహస్రవృత్। అశ్వినా భుజ్యూనాసత్యా। విశ్వస్య,జగతస్పతీ। జాయాభూమిఃపతిర్వ్యోమ। మిథునంతాఅతుర్యథుః॥ పుత్రోబృహస్పతీరుద్రః। సరమాఇతిస్త్రీపుమమ్। శుక్రంవామన్యద్యజతంవామన్యత్। విషురూపే అహనీద్యౌరివస్థః॥౪౧॥విశ్వాహిమాయాఅవథస్స్వధావన్తౌ।భద్రావాంపూషణావిహరాతిరస్తు। వాసాత్యౌచిత్రౌజగతోనిధానౌ।ద్యావాభూమీచరథస్సంసఖాయౌ।తావశ్వినారాసభాశ్వాహవంమే।శుభస్పతీఆగతమ్,

---

*'విద్యున్మాయుసో' ఇతి పాఠాన్తరమ్,

స్పూర్త్యా మా సహ । తుగ్రో హ భుజ్యుమశ్వినోదమేఘే । రయిం న కశ్చిన్మ
మృవాꣳ అవాహాః । తమూహథుర్నౌభిరాత్మన్వతీభిః । అన్తరిక్షప్రు
ద్భిరపోదకాభిః ॥ ౨౨ ॥ తిస్రః క్షపస్త్రిరహాతివ్రజద్భిః । నాసత్యా భుజ్యు
మూహథుః పతఙ్గైః । సముద్రస్య ధన్వన్నార్ద్రస్య పారే । త్రిభీ రథైః శత
పద్భిః షడశ్వైః । సవితారం వితన్వన్తమ్ । అనుబధ్నాతి శామ్బరః । ఆపపూ
రుష్ఫరశ్చైవ । సవితా ఽరేపసో ఽభవత్ । త్యꣳ సుతృప్తం విదిత్వైవ ।
బహుసోమగిరం వశీ ॥ ౨౩ ॥ అన్వేతి తుగ్రో వక్రియాన్తమ్ । ఆయసూ
యాన్సోమతృప్సుషు । స సఙ్గ్రామస్తమోద్యో ఽత్యోతః । వాచో గాః ।
పిపాతి తత్ । స తద్గోభిస్తవా ఽత్యేత్యన్యే । రుజసా ఽనపివ్రతాప్ఛరో ।
అస్మాన్పరివృత్యా ఽస్తః । స్వనమేతౌ స్థో అశ్వినా । తే ప్రతే ద్యుగం పృథివ్యోః ।
అహరహర్గర్భం దధాథే ॥ ౨౪ ॥ తయోరేతౌ వత్సావహోరాత్రే ।
పృథివ్యా అహః । దివో రాత్రిః । తా అవిసృష్టౌ । దమ్పతీ ఏవ భవతః ॥
తయోరేతౌ వత్సౌ । అగ్నిశ్చాదిత్యశ్చ । రాత్రేర్వత్సః । శ్వేత ఆదిత్యః ।
అహ్నో ఽగ్నిః ॥ ౨౫ ॥ తామ్రో అరుణః । తా అవిసృష్టౌ । దమ్పతీ ఏవ
భవతః । తయోరేతౌ వత్సౌ । వృత్రశ్చ వైద్యుతశ్చ । అగ్నేర్వృత్రః ।
వైద్యుత ఆదిత్యస్య । తా అవిసృష్టౌ । దమ్పతీ ఏవ భవతః । తయోరేతౌ
వత్సౌ ॥ ౨౬ ॥ ఉష్మా చ నీహారశ్చ । వృత్రస్యోష్మా । వైద్యుతస్య నీహారః ॥
తౌ తావేవ ప్రతిపద్యేతే । సేయꣳ రాత్రీ గర్భిణీ పుత్రేణ సంవసతి । తస్యా
వా ఏతదుల్బణమ్ । యద్రాత్రౌ రశ్మయః । యథా గోర్గర్భిణ్యా ఉల్బణమ్ । ఏ
వమేతస్యా ఉల్బణమ్ । ప్రజయిష్ణుః ప్రజయా చ పశుభిశ్చ భవతి । య ఏవం

వేన। ఏతముద్య న్తమపియ న్తమేతి । ఆదిత్యః పుణ్యస్య వత్సః । అథ పవి
త్రాఙ్గిరసః॥౭౭॥ స్థోఽపోదకాభిర్వ్యశీదధాశేఽగ్ని సచూతైతౌ తశ్నోత్ర
ఋత్విక్షత్వ్యాదిచ॥ ౧౦॥

పవిత్రవన్తః పరివాజమాసతే। పితైషాం ప్రత్నో అభిరక్షతి వ్రతమ్।
మహస్సముద్రం వరుణ స్తిరోదధే। ధీరా ఇచ్ఛేకుర్ధరుణేష్వారభమ్। పవి
త్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే। ప్రభుర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః। అతప్త
తనూర్న తదామో అశ్నుతే। శృతాస ఇద్వహన్తస్సంతదాశత। బ్రహ్మా దే
వానామ్। అసతస్సద్యే తతక్షుః॥ ౭౮॥ ఋషయస్సప్తాత్రిశ్చ యత్। సర్వే
ఽత్రయో అగస్త్యశ్చ। నక్షత్రైశ్శఙ్కృతోఽవసన్। అథ సవితుశ్శ్యా
వాశ్వస్యావర్తికామస్య। అమీ య ఋక్షా నిహితాస ఉచ్చా। నక్తం దదృ
శ్రే కుహచిద్దివేయుః। అదబ్ధాని వరుణస్య వ్రతాని। విచాకశచ్చన్ద్రమా న
క్షత్రమేతి। తత్సవితుర్వరేణ్యమ్। భర్గో దేవస్య ధీమహి। ౭౯॥ ధియో
యో నః ప్రచోదయాత్। తత్సవితుర్వృణీమహే। వయం దేవస్య భోజనమ్
శ్రేష్ఠం సర్వధాతమమ్। తురం భగస్య ధీమహి। అపాగూహత సవి
తా తృభీన్। సర్వాన్దివో అన్ధసః। నక్తం తాన్యభవన్దృశే। అస్థ్యస్థ్నా*
సమ్భవిష్యామః। నామ నామైవ నామ మే॥ ౮౦॥ నపుంసకం పుమాం
స్త్ర్యస్మి। స్థావరోఽస్మ్యథ జఙ్గమః। యజేఽయక్షి యష్టాహే చ। మయా
భూతాన్యయక్షత। పశవో మమ భూతాని। అనూబన్ధ్యోఽస్మ్యహం విభుః।
స్త్రియస్సతీః। తా ఉ మే పుంస ఆహుః। పశ్యదక్షణ్వాన్న విచేతదన్ధః।
కవిర్యః పుత్రస్స ఈమా చికేత॥ ౮౧॥ యస్తా విజానాత్సవితుః పితాఽసత్

అన్ధో మణిమవిన్దత్ । తమనఙ్గులిరావయత్ । అగ్రీవః ప్రత్యముఞ్చత్ ।
తమజిహ్వా అసశ్చత । ఊర్ధ్వమూలమవాక్ఛాఖమ్ । వృక్షం యో వేద సం
ప్రతి । న స జాతు జనశ్శ్రద్దధ్యాత్ । మృత్యుర్మా మారయాదితి ॥ హసితగ్ం
రుదితం గీతమ్ ॥ ౧౨ ॥ వీణాపణవలాసితమ్ । మృతం జీవం చ యత్కిఞ్చిత్ ।
అఙ్గాని స్నేవ విద్ధి తత్ । అతృష్యగ్గ్ం స్తృష్యధ్యాయత్ । అస్మాజ్జాతా మే
మిథూ చరన్ । పుత్రో నిరృత్యా వైదేహః । అచేతా యశ్చ చేతనః ॥
* స తం మణిమవిన్దత్ । సోఽనఙ్గులిరావయత్ । సోఽగ్రీవః ప్రత్యముఞ్చత్
౧౩ ॥ సోఽజిహ్వో అసశ్చత । నైతమృషిం విదిత్వా నగరం ప్రవిశేత్ ।
యది ప్రవిశేత్ । మిథౌ చరిత్వా ప్రవిశేత్ । తత్సమ్భవస్య వ్రతమ్ । ఆత
మగ్నే రథం తిష్ఠ । ఏకాశ్వమేకయోజనమ్ । ఏకచక్రమేకధురమ్ । వాత
ధ్రాజిగతిం విభో । న రిష్యతి న వ్యథతే ॥ ౧౩ ॥ నాస్యాక్షో యాతు సజ్జతి ।
యచ్ఛ్వేతాన్రోహితాగ్ంశ్చాగ్నేః । రథే యుక్త్వాఽధితిష్ఠతి । ఏకయా
చ దశభిశ్చ స్వభూతే । ద్వాభ్యామిష్టయే విగ్ంశత్యా చ । తిసృభిశ్చ వ
హసే త్రిగ్ంశతా చ ॥ నియుద్భిర్వాయవిహ తా విముఞ్చ ॥ ౧౧ ॥ తత ఊర్ధ్వ
మహినామమేచికేతగీతం ప్రత్యముఞ్చద్వ్యథతే సప్త చ ॥ ౧౧ ॥

ఆ తనుష్వ ప్రతనుష్వ । ఉద్ధమాధమ సంధమ । ఆదిత్యే చన్ద్ర
వర్ణానామ్ । గర్భమాధేహి యః పుమాన్ । ఇతస్సిక్తగ్ం సూర్యగ
తమ్ । చన్ద్రమసే రసం కృధి । వారాదం జనయాగ్రేఽగ్నిమ్ । య ఏ

---

* అస్థ్యన్నా, ఇతి పాఠాన్తరమ్.
* ఆరణ్యకశిక్షావిరోధేఽపి సప్తైతిత్యనుదాత్తపాఠః శిష్టైరాదృతః.

ఘోరో రుద్ర ఇత్యుచ్యతే। అష్టంఖ్యాతాస్సహస్రాణి స్మర్యతేన ప్రదృశ్యతే॥ ౧౬॥ ఏవమేతం నిబోధత। ఆ మన్ద్రైరింద్రహరిభిః। యాహి మయూరరోమభిః। మా త్వా కే*చిన్ని యేమురిన్న పాశినః। దధన్వేవ తా ఇహి। మా మన్ద్రైరింద్రహరిభిః। యామి మయూరరోమభిః। మా మా కేచిన్ని యే*మురిన్న పాశినః। నిధన్వేవ తా ఇమి। అణుభిశ్చ మహద్భిశ్చ॥ ౧౭॥ నిఘృష్వైరసమాయుతైః। కాలైర్హరిత్వమాపన్నైః। ఇన్ద్రాయాహి సహస్రయుక్। అగ్నిర్విభ్రాష్టివసనః। వాయుశ్శ్వేతసికద్రుకః। సంవత్సరో విషూవర్ణైః। నిత్యాస్తేఽనుచరాస్తవ। సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం సుబ్రహ్మణ్యోమ్। ఇన్ద్రాగచ్ఛ హరివ ఆగచ్ఛ మేధాతిథేః। మేష వృషణస్య మేనే॥ ౧౮॥ గౌరావస్కన్దిన్నహల్యాయై జార। కౌశిక బ్రాహ్మణ గౌతమ బ్రువాణ। అరుణాశ్వా ఇహాగతాః। వసవః పృథివిక్షితః। అష్టౌ దిగ్వాససోఽగ్నయః। అగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చేత్యేతే। తామ్రాశ్వాస్తామ్రరథాః। తామ్రవర్ణాస్తథాఽసితాః। దణ్డహస్తాః ఖాదద్దతః। ఇతో రుద్రాః పరాఙ్గతాః॥ ౧౯॥ ఉక్తగ్ం స్థానం ప్రమాణం చ పుర ఇత। బృహస్పతిశ్చ సవితా చ। విశ్వరూపైరిహాగతామ్। రథేనోదకవర్త్మనా। అప్సుషా ఇతి తద్ద్వయోః। ఉక్తో వేషో వాసాగ్ంసి చ। కాలావయవానామితః ప్రతీజ్యా। వాసాత్యా ఇత్యశ్వినా। కోఽన్తరిక్షే శబ్దం కరోతీతి। వాసిష్ఠో రౌహిణో మీమాగ్ంసాం చక్రే। తస్యైషా భవతి। వాశ్రేవ విద్యుదితి। బ్రహ్మణ ఉదరణమసి। బ్రహ్మణ ఉదీరణమసి।

* కేచిన్న్యేము, ఇతి పాఠాన్తరమ్.

బ్రహ్మణ ఆస్తరణమసి । బ్రహ్మణఉపస్తరణమసి॥౬౦॥

దృశ్యస్తేచ మేనేపతరాంగతాశ్చ శ్రీమత్ప్ర॥౧౨॥

(అపక్రామతగర్భిణ్యః) అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్। అష్టపత్నీమిమాంమహీమ్। అహంవేదనమేమృత్యుః। నచామృత్యురఘాఽఽహరత్। అష్టయోన్యష్టపుత్రమ్। అష్టపదిదమన్తరిక్షమ్। అహంవేదనమేమృత్యుః। నచామృత్యురఘాఽఽహరత్। అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్। అష్టపత్నీమమూందివమ్॥౬౧॥ అహంవేదన మేమృత్యుః। నచామృత్యురఘాఽఽహరత్। సుత్రామాణంమహీమూషు। అదితిర్ద్యౌరదితిరన్తరిక్షమ్। అదితిర్మాతాసపితాసపుత్రః। విశ్వేదేవా అదితిః పఞ్చజనాః। అదితిర్జాతమదితిర్జనిత్వమ్। అష్టౌపుత్రాసో అదితేః। యేజాతాస్తన్వః పరి। దేవాగ్ం ఉపప్రైత్సప్తభిః॥౬౨॥ పరామార్తాణ్డమాస్యత్। సప్తభిః పుత్రైరదితిః। ఉపప్రైత్పూర్వ్యంయుగమ్। ప్రజాయై మృత్యవేతత్। పరామార్తాణ్డమాభరదితి। తాననుక్రమిష్యామః। మిత్రశ్చవరుణశ్చ। ధాతాచార్యమాచ। అగ్ంశశ్చభగశ్చ। ఇన్ద్రశ్చవివస్వాగ్ంశ్చేత్యేతే। హిరణ్యగర్భోహగ్ంసశ్శుచిషత్। బ్రహ్మజజ్ఞానం తదిత్పదమితి। గర్భః ప్రాజాపత్యః। అథపురుషస్సప్త పురుషః॥౬౩॥

అమూందివగ్ం సప్తభిరేతే చత్వారిచ॥౧౩॥

(యథాస్థానంగర్భిణ్యః) యోఽసౌతపన్నుదేతి। ససర్వేషాం

! 'ప్రతీచ్యా' ఇతిపాఠాన్తరమ్.

భూతానాం ప్రాణానాదాయోదేతి। మామే ప్రజాయా మా పశూనామ్
మా మమ ప్రాణానాదాయోదగాః। అసౌ యో౽స్తమేతి। స సర్వే
షాం భూతానాం ప్రాణానాదాయాస్తమేతి। మామే ప్రజాయా మా
పశూనామ్। మామమ ప్రాణానాదాయాస్తంగాః। అసౌయ ఆపూర్యతి
స సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరాపూర్యతి॥ ౬౮॥ మామే ప్రజాయా
మాపశూనామ్। మామమ ప్రాణైరాపూరిష్ఠాః। అసౌ యో౽పక్షీ
యతి। స సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపక్షీయతి। మామే ప్రజాయా
మాపశూనామ్। మామమ ప్రాణైరపక్షేష్ఠాః। అమూని నక్షత్రాణి।
సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పన్తి చోత్సర్పన్తి చ। మామే ప్రజా
యా మా పశూనామ్। మామమ ప్రాణైరపప్రసృపత మోత్సృపత॥
౬౯॥ ఇమే మాసాశ్చార్ధమాసాశ్చ। సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రస
ర్పన్తి చోత్సర్పన్తి చ। మామే ప్రజాయా మాపశూనామ్। మామమ
ప్రాణైరపప్రసృపత మోత్సృపత। ఇమ ఋతవః। సర్వేషాం భూతానాం
ప్రాణైరపప్రసర్పన్తి చోత్సర్పన్తి చ। మామే ప్రజాయామాపశూనా
మ్। మామమ ప్రాణైరపప్రసృపత మోత్సృపత। అయగ్ం సంవత్సరః।
సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పతి చోత్సర్పతి చ॥ ౭౦॥ మామే
ప్రజాయా మా పశూనామ్। మామమ ప్రాణైరపప్రసృప మోత్సృప।
ఇదమహః। సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పతి చోత్సర్పతి చ। మా
మే ప్రజాయా మా పశూనామ్। మామమ ప్రాణైరపప్రసృప మోత్సృప।
ఇయగ్ం రాత్రిః। సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పతి చోత్సర్పతి

రిచ । మామేప్రజాయా మాతనూనామ్ । మామమప్రాస్త్రైరశపి స్రుపమోత్సృవ । ఓం భూర్భువస్సువః । ఏతద్వో మిథునం మానోమిథునగ్ంరీఢ్వం ॥ ౬౭॥ ప్రాణైర్గా పూర్యతిమోత్సృపతత చోత్సర్పతి చమోత్సృపద్వేచ ॥ ౧౪॥

యోఽసౌ షోడశానామాని ద్వాదశాయం చతుర్దశ ॥

ఉదేత్యస్తమేత్యాపూర్యత్యపక్షీయత్యమూనినక్షత్రాణిమేమా సా ఇమబుభుతస్తోఽయుగ్ం సంవత్సర ఇదమహర్నియుగ్ం రాత్రిర్దశ ॥

అథాదిత్యస్యాష్టపురుషస్య । వసూనామాదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసాభాని । రుద్రాణామాదిత్యానాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని। ఆదిత్యానామాదిత్యానాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని। సతాగ్ం సత్యానామ్ ఆదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసాభాని । అభిధూన్వతామభిఘ్నతామ్। వాతవతాం మరుతామ్। ఆదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని। ఋభూణామాదిత్యానాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । విశ్వేషాం దేవానామ్। ఆదిత్యానాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని । సంవత్సరస్యసవితుః। ఆదిత్యస్య స్థానే స్వతేజసాభాని । ఓం భూర్భువస్సువః । రశ్మయోవోమిథునం మానోమిథునగ్ం రీఢ్వమ్॥ ౬౮॥

ఋభూణామాదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభానిమట్సు॥ ౧౫॥

ఆరోగస్యస్థానే స్వతేజసాభాని। భ్రాజస్యస్థానేస్వతేజసాభాని। పటరస్యస్థానే స్వతేజసాభాని। పతఙ్గస్యస్థానే స్వతేజసాభాని। స్వర్ణరస్యస్థానే స్వతేజసా భాని। జ్యోతిషీమతస్యస్థానే స్వతేజసాభాని।

విభ్రాసస్య స్థానే స్వ తేజసా భాని। కశ్యపస్య స్థానే స్వ తేజసా భాని। ఓం భూర్భువస్సువః। ఆపోవా మిథునంమానో మిథునగ్ం రీఢ్యాః। ౬౭।
అనోగస్య దశ॥

అథవా ద్వాదశైకాదశ పురుషస్యైకాదశ స్త్రీకస్య। ప్రభ్రాజమానానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। వ్యవదాతానాగ్ం రుద్రాణాగ్* స్థానే స్వ తేజసా భాని। వాసుకి వైద్యుతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। రజతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। పరుషాణాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। శ్యామానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। కపిలానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। అతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని ౭౦॥ అవపతన్తానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। వైద్యుతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। ప్రభ్రాజమానీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। వ్యవదాతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। వాసుకి వైద్యుతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। రజతానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। పరుషాణాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। శ్యామానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। కపిలానాగ్ రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వ తేజసా భాని। అతిలోహితీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ స్థానే

* రుద్రాణాగ్ స్థానేఇతిపాఠః.

స్య తేజసా భాని। ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజసా భాని। అవపతన్తీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ంస్థానేస్వ తేజసా భాని । వైద్యుతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ంస్థానేస్వ తేజసా భాని। ఓం భూర్భువస్స్వః । రూపాణి వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీఢ్వం॥ ౭౧॥

ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజసా భాన్యతిలోహితీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజభాని షట్చ॥౧౭॥

అథాగ్నే రష్టపురుషస్య। అగ్నేః పూర్వ దిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। జాతవేదస ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని । సహోజసో దక్షిణ దిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। అజిరాప్రభవ ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని ॥ వైశ్వానరస్యా పరదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। నర్యాపస ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। పఙ్క్తిరాధస ఉదగ్దిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। విసర్పిణ ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। ఓం భూర్భువస్స్వః। దిశో వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీఢ్వమ్॥ ౭౨॥

స్వ తేకంచ॥౧౮॥ ఏతద్బ్రహ్మయ ఆపో రూపాణి*(దిశః షట్చ)॥

దక్షిణ పూర్వస్యాం దిశి విసర్పీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। దక్షిణా పరస్యాం దిశ్యవిసర్పీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ఉత్తరపూర్వస్యాం దిశి విషాదీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ఉత్తరాపరస్యాం దిశ్యవిషాదీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ఆయస్మిన్థ్సప్తవాసవా ఇన్ద్రియాణి శతక్రతవిత్యేతే॥ ౭౩॥ దక్షిణ పూర్వస్యాం నవ॥౧౯॥

---

* దిశః షట్చ ఇతి పాఠః.

ఇన్ద్రో ఘోషో వో వసుభిః పురస్తాదుపదధతామ్। మనోజవసో వః పితృభిర్దక్షిణత ఉపదధతామ్। ప్రచేతా వో రుద్రైః పశ్చాదుపదధతామ్। విశ్వకర్మా వ ఆదిత్యైరుత్తరత ఉపదధతామ్। త్వష్టా వో రూపైరుపరిష్టాదుపదధతామ్। సంజ్ఞానం వః పశ్చాదితి। ఆదిత్యస్సర్వోఽగ్నిః పృథివ్యామ్ వాయురన్తరిక్షే। సూర్యో దివి। చన్ద్రమా దిక్షు। నక్షత్రాణి స్వలోకే। ఏవా హ్యేవ। ఏవా హ్యగ్నే। ఏవా హి వాయో। ఏవా హీన్ద్ర। ఏవా హి పూషన్। ఏవా హి దేవాః ॥౨౮॥ దిక్షు సప్త చ ॥౩౦॥

ఆపమాపామపస్సర్వాః। అస్మాదస్మాదితోఽముతః। అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యశ్చ। సహ సంచస్కరర్ద్ధియా। వాయ్వశ్వా రశ్మిపతయః। మరీచ్యాత్మానో అద్రుహః। దేవీర్భువనసూవరీః। పుత్రవత్త్వాయ మే సుత। మహానామ్నీర్మహామానాః। మహసో మహసస్స్వః॥౨౯॥ దేవీః పర్జన్యసూవరీః। పుత్రవత్త్వాయ మే సుత। అపాశ్న్యుష్ణిమపా రక్షః। అపాశ్న్యుష్ణిమపారఘమ్। అపాఘ్రామప చావర్తిమ్। అప దేవీరితో హిత। వజ్రం దేవీరజీతాగ్ంశ్చ। భువనం దేవసూవరీః। ఆదిత్యానదితిం దేవీమ్। యోనినోర్ధ్వముదీషత॥౩౦॥ భద్రం కర్ణేభిశ్శృణుయామ దేవాః। భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః॥ స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః। వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః। స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః। స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః। స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః। స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు। కేతవో అరుణాసశ్చ। ఋషయో వాతరశనాః। ప్రతిష్ఠాగ్ంశతధా హి। సమాహితాసో సహస్రధాయసమ్। శివా నశ్శన్తమా భవన్తు। దివ్యా

అప ఓషధయః। సుమృడీకా సరస్వతి। మా తే వ్యోమ సంద్దృశి॥౭౭॥ స్వకుదీమత్ర వాతరశనాష్టౌ॥౨౧॥

యోఽపాం పుష్పం వేద। పుష్పవాన్ప్రజావాన్పశుమాన్భవతి। చన్ద్రమా వా అపాం పుష్పమ్। పుష్పవాన్ప్రజావాన్పశుమాన్భవతి।య ఏవం వేద। యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి। అగ్నిర్వా అపామాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యోఽగ్నేరాయతనం వేద ॥౭౮॥ ఆయతనవాన్భవతి। ఆపో వా అగ్నేరాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి॥య ఏవం వేద। యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి। వాయుర్వా అపామాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి। యో వాయోరాయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి ॥౭౮॥ ఆపో వై వాయోరాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। య ఏవం వేద। యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి । అసౌ వై తపన్నపామాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి।యోఽముష్య తపత ఆయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి। ఆపో వా అముష్య తపత ఆయతనమ్॥౮౦॥ ఆయతనవాన్భవతి। య ఏవం వేద । యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి।చన్ద్రమా వా అపామాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి । యశ్చన్ద్రమస ఆయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి । ఆపో వై చన్ద్రమస ఆయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి॥౮౧॥ య ఏవం వేద । యోఽపామాయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి। నక్షత్రాణి వా అపామాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యో నక్షత్రాణామాయతనం వేద।ఆయతన

వాన్భవతి। ఆపో వై నక్షత్రాణా మాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి।
య ఏవం వేద॥ ౭౨॥ యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భ
వతి। పర్జన్యో వా అపామాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి।
యః పర్జన్యస్యాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి। ఆపో వై పర్జ
న్యస్యాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। య ఏవం వేద। యోఽపామా
యతనం వేద॥ ౭౩॥ ఆయతనవాన్భవతి। సంవత్సరో వా అపామాయ
తనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యస్సంవత్సరస్యాయతనం వేద। ఆయత
నవాన్భవతి। ఆపో వై సంవత్సరస్యాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి।
య ఏవం వేద। యోఽప్సు నావం ప్రతిష్ఠితాం వేద। ప్రత్యేవ తిష్ఠతి॥
౭౪॥ ఇమే వై లోకా అప్సు ప్రతిష్ఠితాః। తదేషాఽభ్యనూక్తా॥ అపా
గ్ం రస ముదయగ్ంసన్న్। సూర్యే శుక్రగ్ం సమాభృతమ్। అపాగ్ం
రసస్య యో రసః। తం వో గృహ్ణా మ్యుత్తమమితి। ఇమే వై లోకా అపా
గ్ం రసః। తేఽముష్మిన్నాదిత్యే సమాభృతాః। జానుదఘ్నీ ముత్తర
వేదిం ఖాత్వా। అపాం పూరయిత్వా గుల్ఫదఘ్నమ్॥ ౭౫॥ పుష్కర
పర్ణైః పుష్కరదణ్డైః పుష్కరైశ్చ సగ్ంస్తీర్య। తస్మిన్విహాయసే।
అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ। బ్రహ్మవాదినో వదన్తి। కస్మాత్ప్రణీతేఽ
యమగ్నిశ్చీయతే। సాప్రణీతేఽయమప్సు హ్యయం చీయతే। అసౌ
భువనేఽప్యవాహితాగ్నిరేతాః। తమభిత ఏతా అబీష్టకా ఉపదధాతి।
అగ్నిహోత్రే దర్శపూర్ణమాసయోః। పశుబన్ధే చాతుర్మాస్యే
షు॥ ౭౬॥ అథో ఆహుః। సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి। ఏతద్ధ స్మ

వా ఆహుశ్శృఙ్ఞిలాః । కమగ్నించినుతే । సత్రియమగ్నిం చిన్వా నః । సంవత్సరం ప్రత్యక్షేణ । కమగ్నించినుతే । సావిత్రమగ్నించి న్వానః । అమువాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ । కమగ్నిం చినుతే॥ ౮౭॥ నాచికేతమగ్నిం చిన్వానః । ప్రాణాన్ప్రత్యక్షేణ । కమగ్నిం చి నుతే । చాతుర్హోత్రియమగ్నిం చిన్వానః । బ్రహ్మప్రత్యక్షేణ కమగ్నిం చినుతే। వైశ్వసృజమగ్నిం చిన్వానః। శరీరంప్రత్యక్షేణ। కమగ్నించినుతే। ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించిన్వానః॥ ౮౮॥ ఇమా న్లోకాన్ప్రత్యక్షేణ। కమగ్నించినుతే। ఇమమారుణ కేతుకమగ్నించి న్వాన ఇతి । య ఏవాసౌ । ఇతశ్చాముతశ్చావ్యతీపాతీ । తమితి । యో౽గ్నేర్మిథూయా వేద। మిథునవాన్భవతి । ఆపోవా అగ్నేర్మిథూ యాః । మిథునవాన్భవతి । య ఏవం వేద ॥ ౮౯ ॥ వేద భవత్యా యతనం భవతి వేద వేద త్రయోవింశతిశ్చ ద్వాత్రింశత్ క్షత్ర ... చాతుర్మాస్యేష్వము మాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ కమగ్నించినుత ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించి న్వానో మిథూయా మిథునవాన్భవత్యేకంచ॥ ౨౨॥

పుష్పమగ్నిర్వాయురసావస్తపతిః ఛన్దాంసి మాసస్త్రింశత్త్రయస్త్రిం వత్స*రో యో౽ప్సు నావమప్సు సత్రియగ్ం సంవత్సరగ్ం సావిత్ర మముం నాచికేతం ప్రాణాగ్శ్చాతుర్ హోత్రియం బ్రహ్మ వైశ్వసృ జగ్ం శరీరముపానువాక్యమాశుమిమాన్లోకానిమమారుణ కేతుకమ గ్నించిన్వానోయ ఏవాసౌ॥

---

*ర క్షిష్యతి సత్రియం ఇతి పాఠాన్తరం.

ఆపో వా ఇదమాసన్త్సలిలమేవ । స ప్రజాపతిరేకః పుష్కరపర్ణే
సమభవత్ । తస్యాన్తర్మనసి కామస్సమవర్తత । ఇదగ్ం సృజేయమితి ।
తస్మాద్యత్పురుషో మనసాఽభిగచ్ఛతి । తద్వాచా వదతి । తత్కర్మణా
కరోతి । తదేషాఽభ్యనూక్తా । కామస్తదగ్రే సమవర్తతాధి । మనసో
రేతః ప్రథమం యదాసీత్ ॥ ౧ ॥ సతో బన్ధుమసతి నిరవిన్దన్ ।
హృది ప్రతీష్యా కవయో మనీషేతి । ఉపైనం తదుపనమతి । యత్కామో
భవతి । య ఏవం వేద । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా । శరీరమ
ధూనుత । తస్య యన్మాగ్ంసమాసీత్ ॥ తతోఽరుణాః కేతవో వాత
రశనా ఋషయ ఉదతిష్ఠన్ ॥ ౨ ॥ యే నఖాః । తే వైఖానసాః ।
యే వాలాః । తే వాలఖిల్యాః । యో రసః । సోఽపామ్ । అన్తరతః కూర్మం
భూతగ్ం సర్పన్తమ్ । తమబ్రవీత్ । మమ వై త్వఙ్మాగ్ంసా । సమభూత్ ॥
౩ ॥ నేత్యబ్రవీత్ । పూర్వమేవాహమిహాసమితి । తత్పురుషస్య పురు
షత్వమ్ । స సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ । భూత్వో
దతిష్ఠత్ । తమబ్రవీత్ । త్వం వై పూర్వగ్ం సమభూః । త్వమిదం పూర్వః
కురుష్వేతి । స ఇత ఆదాయాపః ॥ ౪ ॥ అఞ్జలినా పురస్తాదుపాదధాత్ ।
ఏవా హ్యేవేతి । తత ఆదిత్య ఉదతిష్ఠత్ । సా ప్రాచీ దిక్ । అథారుణః కేతు
ర్దక్షిణత ఉపాదధాత్ । ఏవా హ్యగ్న ఇతి । తతో వా అగ్నిరుదతిష్ఠత్ ।
సా దక్షిణా దిక్ । అథారుణః కేతుః పశ్చాదుపాదధాత్ । ఏవా హి వా
యో ఇతి ॥ ౫ ॥ తతో వాయురుదతిష్ఠత్ । సా ప్రతీచీ దిక్ । అథారుణః
కేతురుత్తరత ఉపాదధాత్ । ఏవా హీన్ద్రేతి । తతో వా ఇన్ద్ర ఉదతిష్ఠత్ ।

ప్రాచీం దిశమ్। అథారుణః కేతుర్దక్షిణత ఉపాదధాత్। ఏవాహి పూషన్నితి। తతో వై పూషాఽధితిష్ఠత్। సేయం దిక్॥౧౫॥ అథారుణః కేతురుపరిష్టాదుపాదధాత్। ఏవాహి దేవా ఇతి। తతో దేవమనుష్యాః పితరః। గన్ధర్వాప్సరసశ్చోదతిష్ఠన్। సోర్ధ్వా దిక్। యా విప్రుషో విపరాఽపతన్। తాభ్యోఽసురా రక్షాగ్ంసి పిశాచాశ్చోదతిష్ఠన్। తస్మాత్తే పరాభవన్। విప్రుడ్భ్యో హి తే సమభవన్। తదేషాఽభ్యనూక్తా॥౧౬॥ ఆపో హ యద్బృహతీర్గర్భమాయన్। దక్షం దధానా జనయన్తీస్స్వయమ్భుమ్। తత ఇమేఽధ్యసృజ్యన్త సర్గాః। అద్భ్యో వా ఇదగ్ం సమభూత్। తస్మాదిదగ్ం సర్వం బ్రహ్మ స్వయమ్భ్వితి। తస్మాదిదగ్ం సర్వగ్ం శిథిలమివాధ్రువమివాభవత్। ప్రజాపతిర్వావ తత్। ఆత్మనాఽఽత్మానం విధాయ। తదేవానుప్రావిశత్। తదేషాఽభ్యనూక్తా॥౧౭॥ విధాయ లోకాన్విధాయ భూతాని। విధాయ సర్వాః ప్రదిశో దిశశ్చ। ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్య। ఆత్మనాఽఽత్మానమభిసంవివేశేతి। సర్వమేవేదమాప్త్వా। సర్వమవరుధ్య। తదేవానుప్రవిశతి। య ఏవం వేద॥౧౮॥

ఆసీదతిష్ఠన్న భూదపో వా ఇతి సేయం దిగభ్యనూక్తాఽభ్యనూక్తాఽష్టౌ చ॥౨౩॥

చతుష్టయ్య ఆపో గృహ్ణాతి। చత్వారి వా అపాగ్ం రూపాణి। మేఘో విద్యుత్। స్తనయిత్నుర్వృష్టిః। తాన్యేవావరున్ధే। ఆతపతి వర్ష్యా గృహ్ణాతి। తాః పురస్తాదుపదధాతి। ఏతా వై బ్రహ్మవర్చస్యా ఆపః। ముఖత ఏవ బ్రహ్మవర్చసమవరున్ధే। తస్మాన్ముఖతో బ్రహ్మవర్చసితరః।

కుంభ్యా గృహ్ణాతి। తాం దక్షిణత ఉపదధాతి। ఏతా వై తేజస్వినీరాపః। తేజ ఏవాస్య దక్షిణతో దధాతి। తస్మాద్దక్షిణోఽర్ధస్తేజస్వితరః। స్థావరా గృహ్ణాతి। తాః పశ్చాదుపదధాతి। ప్రతిష్ఠితా వై స్థావరాః। పశ్చాదేవ ప్రతితిష్ఠతి। వహన్తీర్గృహ్ణాతి ॥ ౧౦౦॥ తా ఉత్తరత ఉపదధాతి। ఓజసా వా ఏతా వహన్తీరివోద్గతీరివ ఆకూజతీరివ ధావన్తీః। ఓజ ఏవాస్యోత్తరతో దధాతి। తస్మాదుత్తరోఽర్ధ ఓజస్వితరః। సంభార్యా గృహ్ణాతి। తామధ్య ఉపదధాతి। ఇయం వై సంభార్యాః। అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి। పల్వల్యా గృహ్ణాతి। తా ఉపరిష్టాదుపదధాతి॥ ౧౦౧॥ అసౌ వై పల్వల్యాః। అముష్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి। దిక్షూపదధాతి। దిక్షు వా ఆపః। అన్నం వా ఆపః। అద్భ్యో వా అన్నం జాయతే। యదేవాద్భ్యోఽన్నం జాయతే। తదవరున్ధే। తం వా ఏతమరుణాః కేతవో వాతరశనా ఋషయోఽచిన్వన్। తస్మాదారుణకేతుకః। తదేషాఽభ్యనూక్తా। కేతవో అరుణాసశ్చ ఋషయో వాతరశనాః। ప్రతిష్ఠాగ్ం శతధా హి। సమాహితాసో సహస్రధాయసమితి। శతశశ్చైవ సహస్రశశ్చ ప్రతితిష్ఠతి। య ఏతమగ్నిం చినుతే। య ఉ చైనమేవం వేద॥ ౧౦౨॥

బ్రహ్మవర్చసితరో వహన్తీర్గృహ్ణాతి తా ఉపరిష్టాదుపదధాత్యారుణకేతుకోఽష్టౌ చ॥ ౨౨॥

జానుదఘ్నీముత్తరవేదిం ఖాత్వా। అపాం పూరయతి। అపాగ్ం సర్వత్వాయ। పుష్కరపర్ణగ్ం రుక్మం పురుషమిత్యుపదధాతి। తపో వై పుష్కరపర్ణమ్। సత్యగ్ం రుక్మః। అమృతం పురుషః। ఏతావద్వా

హాస్తి । యావద్దేతత్ । యావద్దేవాస్తి॥ ౧౦౩॥ తదవరున్ధే। కూర్మ
ముపదధాతి। అపామేవ మేధమవరున్ధే। అథో స్వర్గస్య లోకస్య సమ
ష్ట్యై। ఆపమాపామపస్సర్వాః। అస్మాదస్మాదితోఽముతః। అగ్నిర్వాయు
శ్చ సూర్యశ్చ। సహ సఞ్చస్కరర్ద్ధియా। వాయ్వశ్వా రశ్మిపతయః।
లోకం పృణచ్ఛిద్రం పృణ॥ ౧౦౪॥ యాస్తిస్రః పరమజాః। ఇన్ద్రఘోషా
వో వసుభిరేవా హ్యేవేతి। పఞ్చచితయ ఉపదధాతి। పాఙ్క్తోఽగ్నిః। యా
వానేవాగ్నిః। తం చినుతే। లోకం పృణయా ద్వితీయాముపదధాతి। ప
ఞ్చపదా వై విరాట్ । తస్యా వా ఇయం పాదః । అన్తరిక్షం పాదః। ద్యౌః
పాదః । దిశః పాదః । పరోరజాః పాదః। విరాజ్యేవ ప్రతితిష్ఠతి । య ఏవ
మగ్నిం చినుతే । య ఉ చైనమేవం వేద॥ ౧౦౫॥

అస్తిహ్యన్తరిక్షం పాదష్షట్చ॥ ౨౨॥

అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ। తమభిత ఏతా అభీష్టకా ఉప
దధాతి । అగ్నిహోత్రే దర్శపూర్ణమాసయోః । పశుబన్ధే చాతు
ర్మాస్యేషు । అథో ఆహుః। సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి। అథ హ స్మాహా
రుణస్స్వాయమ్భువః। సావిత్రస్సర్వోఽగ్నిరిత్యననుషఙ్గం మన్యామహే।
నానా వా ఏతేషాం వీర్యాణి। కమగ్నిం చినుతే॥ ౧౦౬॥ సత్త్రియమ
గ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం చినుతే। సావిత్రమగ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం
చినుతే। నాచికేతమగ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం చినుతే। చాతుర్హో
త్రియమగ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం చినుతే। వైశ్వసృజమగ్నిం చిన్వా
నః। కమగ్నిం చినుతే॥ ౧౦౭॥ ఉపానువాక్యమాశుమగ్నిం చిన్వానః। కమ

గ్నించినుతే। ౯_మమారుణ కేతుకమగ్నిం చిన్వానఇతి। వృష్టాహా
అగ్నిః। వృషాణ్ణౌసగ్గ స్ఫాలయేత్। హాస్యతాన్యయ్యజ్ఞః।తస్మాన్నా
స్నేషుజ్యః।సోత్తరవేదిషుక్రతుషు చిన్వీత। ఉత్తరవేద్యాగ్ంహ్యగ్నిశ్చీ
యతే। ప్రజాకామశ్చిన్వీత॥ ౧౦౮॥ ప్రాజాపత్యోవా ఏషోఽగ్నిః॥
ప్రాజాపత్యాగప్రజాః। ప్రజావాన్భవతి। యఏవం వేద। పశుకామశ్చి
న్వీత। సంజ్ఞానం వా ఏతత్పశూనామ్। యదాపః। పశూనామేవ
సంజ్ఞానేఽగ్నించినుతే। పశుమాన్భవతి। యఏవంవేద॥ ౧౦౯॥
వృష్టికామశ్చిన్వీత। ఆపోవైవృష్టిః పర్జన్యోవర్షుకోభవతి। యఏ
వం వేద। ఆమయావీచిన్వీత। ఆపోవై భేషజమ్। భేషజమేవాస్మైక
రోతి। సర్వమాయురేతి। అభిచరన్‌శ్చిన్వీత। వజ్రోవాఆపః॥౧౧౦॥
వజ్రమేవభ్రాతృవ్యేభ్యః ప్రహరతి। స్తృణుతఏనమ్। తేజస్కామో
యశస్కామః। బ్రహ్మవర్చసకామస్స్వర్గకామశ్చిన్వీత। ఏతావద్వా
వాస్తి। యావదేతత్। యావదేవాస్తి। తదవరున్ధే। తస్యైతద్వ్ర
తమ్। వర్షతినధావేత్॥ ౧౧౧॥ అమృతంవా ఆపః। అమృతస్యాన
న్తరిత్యై। నాప్సుమూత్రపురీషం కుర్యాత్। ననిష్ఠీవేత్। నవివసనస్స్నా
యాత్। గుహ్యోవా ఏషోఽగ్నిః। ఏతస్యాగ్నేరనతిదాహాయ। నపు
ష్కరపర్ణానిహిరణ్యంవాఽధితిష్ఠేత్। ఏతస్యాగ్నేరనభ్యారోహాయ
నకూర్మస్యాశ్నీయాత్।నోదకస్యాఘాతుకాన్యేనమోదకానిభవన్తి।
అఘాతుకాఆపః।యఏతమగ్నించినుతే। యఉచైనమేవం వేద।౧౧౨॥
చినుతే।నయతెప్రజాకామశ్చిన్వీత యఏవం వేదాపోధా నైత

శ్మియాశ్చత్వారిచ ॥౨౬॥

ఇమానుకంభువనాసీషధేమ। ఇన్ద్రశ్చవిశ్వేచ దేవాః।యజ్ఞం
చన స్తనువంచప్రజాంచ। ఆదిత్యైరిన్ద్రస్సహ సీషధాతు। ఆదిత్యైరిన్ద్ర
స్సగణోమరుద్భిః। అస్మాకం భూత్వవితా తనూనామ్। ఆప్లవస్వప్ర
ప్లవస్వ। అణ్డీభవజమాముహుః॥ సుఖాదీం దుఃఖనిధనామ్। ప్రతిము
ఞ్చస్వస్వాంపురమ్॥ ౧౧౩॥ మరీచయస్స్వాయంభువాః। యేశరీ రా
ణ్యకల్పయన్। తేతేదేహం కల్పయన్తు। మాచతేఖ్యాస్మతీ రిషత్।
ఉత్తిష్ఠతమా*స్వప్త। అగ్నిమిచ్ఛధ్వంభారతాః। రాజ్ఞస్సోమస్యతృ
ప్తాసః। సూర్యేణ సయుజోషసః। యువాసువాసాః। అష్టాచక్రా
నవద్వారా॥౧౧౪॥ దేవానాంపూరయోధ్యా। తస్యాగ్ంహిరణ్మ
యఃకోశః।స్వర్గోలోకోజ్యోతిషాఽఽవృతః। యోవైతాం బ్రహ్మణో
వేద। అమృతేనావృతాంపురీమ్। తస్మైబ్రహ్మచబ్రహ్మాచ। ఆయుః
కీర్తింప్రజాందదుః। విభ్రాజమానాగ్ం హరిణీమ్। యశసా సంపరీవృ
తామ్। పురగ్ం హిరణ్మయీం బ్రహ్మా ॥౧౧౫॥ వివేశాపరాజితా।
పరాఙేత్యజ్యామయీ। పరాఙేత్యనాశకీ। ఇహచాముత్రచాన్వేతి।
విద్వాన్దేవాసురానుభయాన్। యత్కుమారీమన్ద్రయతే।యద్యోషి
ద్యత్పతివ్రతా। అరిష్టం యత్కిఞ్చక్రియతే। అగ్నిస్తదను వేధతి।
అశృతాసశ్శృతాసశ్చ॥౧౧౬॥ యజ్వానోయేఽప్యయజ్వనః। స్వర్య
న్తోనాపేక్షన్తే। ఇన్ద్రమగ్నించయేవిదుః। సికతా ఇవ సంయన్తి।

* స్వప్తేతిపాఠాంతరం.

రశ్మిభిస్సముదీరితాః। అస్మాల్లోకాదముష్మాచ్చ। ఋషిభిరదాత్పృశ్నిభిః॥
అపేత వీత వి చ సర్పతాతః। యేఽత్రస్థ పురాణా యే చ నూతనాః।
అహోభిరద్భిరక్తుభిర్వ్యక్తమ్ ॥౧౧౭॥ యమో దదాత్వవసానమస్మై।
నృముణంతు నృపాత్వర్యః। అకృష్టా యే చ కృష్టజాః। కుమారీషు
కనీనీషు। జారిణీషు చ యే హితాః। రేతఃపీతా ఆణ్డపీతాః। అఙ్గారేషు
చ యే హుతాః। ఉభయాన్పుత్రపౌత్రకాన్। యువేఽహం యమ
రాజగాన్। శతమిన్ద్ర శరదః। అద్రాయుద్వ్రిస్మావిలబమ్। పితౄణాంచ
యమస్య చ। వరుణస్యాశ్వినోరగ్నేః। మరుతాం చ విహాయసామ్।
కామప్రయవణం మే అస్తు। స హ్యేవాస్మి సనాతనః। ఇతి నాకో బ్రహ్మి
శ్రవో రాయో ధనమ్। పుత్రానాపో దేవీరిహాహిత ॥౧౧౮

పురం నవద్వారా బ్రహ్మ చ వ్యస్తగ్ం శరదోఽష్టౌ చ॥ ౨౭॥

విశీర్ష్ణీంగృధ్రశీర్ష్ణీంచ। అపేతో నిర్ఋతిగ్ంహథః। పరి
బాధగ్ం శ్వేతకుక్షమ్। నిజఙ్ఘగ్ం శబలోదరమ్। స తాన్వాచ్యాయ
యా సహ। అగ్నే నాశయ సన్దృశః। ఈర్ష్యాసూయే బుభుక్షామ్।
మన్యుం కృత్యాం చ దీధిరే। రథేన కిగ్ంశుకావతా। అగ్నే నాశయ
సన్దృశః ॥౧౧౯॥ విశీర్ష్ణీం దశ ॥ ౨౮ ॥

పర్జన్యాయ ప్రగాయత। దివస్పుత్రాయ మీఢుషే। స నో యవ
సమిచ్ఛతు। ఇదం వచః పర్జన్యాయ స్వరాజే। హృదో అస్త్వన్తరంతద్యు
యోత। మయోభూర్వాతో విశ్వకృష్టయస్సన్త్వస్మే। సుపిప్పలా ఓష
ధీర్దేవగోపాః। యో గర్భమోషధీనామ్। గవాం కృణోత్యర్వతామ్।

పర్జన్యః పురుషీణామ్॥ ౧౨౦॥ పర్జన్యాయ దశ ॥ ౨౯॥

పునర్మామైత్విన్ద్రియమ్। పునరాయుః పునర్భగః। పునర్బ్రాహ్మణమైతు మా। పునర్ద్రవిణమైతు మా। యన్మేఽద్య రేతః పృథివీమస్కాన్। యదోషధీరప్యసరద్యదాపః। ఇదం తత్పునరాదదే। దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే। యన్మే రేతః ప్రసిచ్యతే। యన్మ ఆజాయతే పునః। తేన మామమృతం కురు। తేన సుప్రజసం కురు। ౧౨౧॥ పునర్బ్రూఽష్టౌ చ ॥౩౦॥

* అద్భ్యస్తిరోధా జాయత। తవ వైశ్రవణస్సదా। తిరోధేహి సపత్నాన్నః। యే అపోఽశ్నన్తి కేచన। త్వాష్ట్రీం మాయాం వైశ్రవణః। రథగ్ం సహస్రవన్ధురమ్। పురుశ్చక్రగ్ం సహస్రాశ్వమ్। ఆస్థాయాయాహి నో బలిమ్। యస్మై భూతాని బలిమావహన్తి। ధనం గావో హస్తి హిరణ్యమశ్వాన్॥౧౨౨॥ అసామ సుమతౌ యజ్ఞియస్య। శ్రియం బిభ్రతోఽన్నముఖీం విరాజమ్। సుదర్శనే చ క్రౌఞ్చే చ। మైనాగే చ మహాగిరౌ। శతద్వాట్టారగమన్తా। సగ్ంహార్యం నగరం తవ। ఇతి మన్త్రాః। కల్పోఽత ఊర్ధ్వమ్। యది బలిగ్ం హరేత్। హిరణ్యనాభయే వితుదయే కౌబేరాయాయం బలిః॥౧౨౩॥ సర్వభూతాధిపతయే నమ ఇతి। అథ బలిగ్ం హృత్వోపతిష్ఠేత। క్షత్రం క్షత్రం వైశ్రవణః। బ్రాహ్మణా వయగ్ం స్మః। నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః। అస్మాత్ప్రవిశ్యాన్నమద్ధీతి। అథ తమగ్నిమాదధీత। యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుఞ్జీత। తిరోధా భూః। తిరోధా భువః॥౧౨౪॥ తిరోధాస్సువః। తిరోధా భూర్భువస్సువః।

---

* అద్భ్యస్తిరోదా ఇతి పాఠాన్తరమ్.

ర్భువస్సువః। సర్వేషాం లోకానామాధిపత్యే సీదేతి। అథతమగ్నిమిన్ధీత। యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుఞ్జీత। తిరోధా భూస్స్వాహా। తిరోధా భువస్స్వాహా। తిరోధాస్సువస్స్వాహా। తిరోధా భూర్భువస్సువస్స్వాహా। యస్మిన్నస్య కాలే సర్వా ఆహుతీర్హుతా భవేయుః॥౧౨౫॥ అపి బ్రాహ్మణముఖీనాః। తస్మిన్నహ్నః కాలే ప్రయుఞ్జీత। పరస్సుప్తజనాద్వేపి। మాస్మ ప్రమాద్యన్తమాధ్యాపయేత్। సర్వార్థాస్సిధ్యన్తే। య ఏవం వేద। క్షుధ్యన్నిదమజానతామ్। సర్వార్థా న సిధ్యన్తి। యస్తే విఘాతుకో భ్రాతా। మమాన్తర్హృదయే శ్రితః॥౧౨౬॥ *తస్మా ఇమమగ్రపిణ్డం జుహోమి। స మేఽర్థాన్మా వివధీత్। మయి స్వాహా। రాజాధిరాజాయ ప్రసహ్యసాహినే। నమో వయం వైశ్రవణాయ కుర్మహే। స మే కామాన్కామకామాయ మహ్యమ్। కామేశ్వరో వైశ్రవణో దదాతు। కుబేరాయ వైశ్రవణాయ। మహారాజాయ నమః। కేతవో అరుణాసశ్చ। ఋషయో వాతరశనాః। ప్రతిష్ఠాం శతధాహి। సమాహితాసో సహస్రధాయసమ్। శివా నశ్శన్తమా భవన్తు। దివ్యా ఆప ఓషధయః। సుమృడీకా సరస్వతి। మా తే వ్యోమ సందృశి॥౧౨౭॥

ఆ నో విశ్వాభిర్హోత్ర వేయుశ్చతస్సప్తచ॥౩౧॥

సంవత్సరమేతద్వ్రతం చరేత్। ద్వౌ వా మాసౌ। నియమస్సమాసేన। తస్మిన్నియమవిశేషాః। త్రిషవణముదకోపస్పర్శీ। చతుర్థకాలపానభక్తస్స్యాత్। అహరహర్వా భైక్షమశ్నీయాత్ ...

---

* తస్మా ఇమమగ్రపిణ్డం ఇతి పాఠాన్తరము.

ష్వరీభిస్సమిద్భిరగ్నిగ్ం పరిచరేత్। పునర్మామైత్విన్ద్రియమిత్యేతేనాను
వాకేన। ఉద్ధృతపరిపూతాభిరద్భిః కార్యం కుర్వీత॥ ౧౨౮॥ అసం
చయవాన్। అగ్నయే వాయవే సూర్యాయ। బ్రహ్మణే ప్రజాపతయే।
చన్ద్రమసే నక్షత్రేభ్యః। ఋతుభ్యస్సంవత్సరాయ। వరుణాయారుణా
యేతి వ్రతహోమాః। ప్రవర్గ్యవదాదేశః అరుణాః కాణ్డఋషయః॥
అరణ్యేఽధీయీరన్। భద్రంకర్ణేభిరితి ద్వే జపిత్వా॥ ౧౨౯॥ మహా
నామ్నీభిరుదకగ్ం సగ్గ్స్పర్శ్య। తమాచార్యో దద్యాత్। శివానశ్శ
న్తమేత్యోషధీరాలభతే। సుమృడీకేతి భూమిమ్। ఏవమపవర్గే। ధేను
ర్దక్షిణా। కగ్ంసం వాసశ్చ క్షౌమమ్। అన్యద్వా శుక్లమ్। యథా
శక్తి వా। ఏవగ్గ్ స్వాధ్యాయధర్మేణ। అరణ్యేఽధీయీత। తపస్వీ
పుణ్యో భవతి తపస్వీ పుణ్యో భవతి॥ ౧౩౦॥

కుర్వీత జపిత్వా స్వాధ్యాయధర్మేణ ద్వే చ॥ ౩౨॥

భద్రగ్గ్ స్మృతిస్సాకంజానామత్యృతితా మాణ్యాత్యాతా త్వాత
ఆరోగః క్షేదం పుగ్గ్ శ్చసహా స్త్రివృత్పవిత్రీవన్తఆతను ష్వావష్టయాస్సిం
యోస్తావథాదిత్యస్యారోగస్యాఽథవాయోరథాన్తక్షిణ ఊర్ధ్వస్య
మిన్ద్రీషోపాసఆపమాపాంయోపామాప్సై చతుష్టయ్యోజాను
దక్షిణమగ్నిం ప్రాంగేహం నుకం విశీర్ష్ణం పర్జన్యాయ పునర్ధభ్య
స్సంవత్సరం ద్వాత్రిగ్ంశత్ ॥ ౩౨॥

భద్రంకర్ణేభిస్త్రీతిస్తిన్నాన్రిజానం కేశ్యపాత్సహస్రవృదియంసపు
గ్ంతపసామిష్టయోమునపతిసానామాయుతిసామ్ భవతి సతో బద్ధతా

త్తరశ్శో వజ్రమేవ పునర్మార్ణమైతు త్రిగ్ంశదుత్తరశతమ్॥ ౧౩౦ ॥

భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః। భద్రంపశ్యేమాక్షభిర్య జత్రాః। స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః। వ్యశేమ దేవహితం। యదాయుః॥ స్వస్తిన ఇన్ద్రోవృద్ధశ్రవాః। స్వస్తినః పూషావిశ్వవేదాః। స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః। స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు॥ ఓం శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః॥

ఇతి అరుణపాఠస్సమాప్తః.

కేచిత్పాఠః॥ భద్రంజ్యో......మపయోనీ మథాగ్నేర్యపవం వేదయేనఖా అసా వైపల్యాల్యాల మృతింవా ఆపోద్భ్యనవవిగ్ంశో త్తరశతమ్॥

శ్లో॥ బిందుత్రికోణవృత్తంచ షట్కోణం వృత్తయుగ్మకమ్।
వసుకోణంతథావృత్తం ద్వాదశారంతథైవచ।
భూపురత్రయ సంయుక్తం సూర్యయంత్రంవిధీయతే॥

ఆచమ్య॥ ఓం కేశవాయస్వాహా।...ఏవం గుణవిశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ అస్మాకం సహకుటుంబానాం క్షేమస్థైర్యవిజయాయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం ధర్మార్థకామ్యమోక్ష చతుర్విధఫల పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం సంజ్ఞాచ్ఛాయాసమేత శ్రీ సూర్యనారాయణ దేవతా ముద్దిశ్య శ్రీ సూర్యనారాయణ దేవతా ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యపురాణోక్త త్రిచవిధానేన సాహిహార బ్రహ్మాత్మకస్యమిత్రాది ద్వాదశనామాత్మకస్యారుణాది ద్వాదశమాసాధిపస్య ద్వాదశావరణసహితస్య త్రియామూర్తేర్భగవతః శ్రీ ఛాయాసమేత శ్రీ సూర్యనారాయణస్య సుప్రీతిద్వారా మమశరీరే వర్తమానవర్తిష్యమాణ వాతపిత్తశ్లేష్మకఫోద్భవనానాకారణనిమిత్త జ్వర క్షయ పాండు కుష్ఠ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయప్రణ మేహ భగంధరాది నానామహా సమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయ ద్వారాక్షిప్రమేవాయురారోగ్యైశ్వర్యాదీర్ఘాయురనామయాదుద్యష్టద్యర్థ త్రిచమంత్రేణ రక్తచందనమిశ్రతిలతండులయవ దూర్వాంకురకుసుమజలపూరిత తామ్రపాత్రేణ పాదార్ఘ్యే త్రిపంచ త్రింశచ్ఛతి న్యాసపూర్వకాఽర్ఘ్యప్రదానపూర్వక సూర్యనమస్కారాంశ్చ కరిష్యే॥ తదంగత్రిచ న్యాస జపంకరిష్యే॥

అస్యశ్రీ త్రిచమహామంత్రస్య - కణ్వపుత్రః - ప్రస్కణ్వఋషిః - అనుష్టుప్ఛందః - మిత్రరవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవి త్రార్క భాస్కరా దేవతాః। ఉపాస్త్వం। జ్ఞానంనేత్రం। సూర్య స్తత్త్వం। హ్రాంబీజం। హ్రీంశక్తిః। హ్రౌం

కీలకం । మమ శ్రీ సూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే త్రిచన్యాసజపే వినియోగః॥

ఓంభూర్భువస్సువః, ఓం హ్రాం ఉద్యన్నద్యమిత్ర మహః, హ్రాం ఓం మిత్రాయనమః, అంగుష్ఠాభ్యాంనమః, ఓం భూర్భువస్సువః, ఓం హ్రీం, ఆరోహన్నుత్తరాందివం, హ్రీంఓం, రవయేనమః తర్జనీభ్యాంనమః । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓంహ్రూం హృద్రోగం మమసూర్య। హ్రూంఓం । సూర్యాయనమః మధ్యమాభ్యాం నమః । ఓం భూర్భువస్సువః । ఓంహ్రైం హరిమాణంచ నాశయ । హ్రైంఓం భానవేనమః । అనామికాభ్యాంనమః । ఓం భూర్భువస్సువః । ఓంహ్రౌం శుకేషు మేహరిమాణం । హ్రౌంఓం। ఖగాయనమః । కనిష్ఠికాభ్యాం నమః । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓం హ్రః । రోపణాకాసు దధ్మసి । హ్రః ఓం । పూష్ణేనమః । కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః । ఓంభూర్భువస్సువః ఓంహ్రాం। అథోహారిద్రవేషు మే। హ్రాంఓం। హిరణ్యగర్భాయనమః హృదయాయనమః । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓంహ్రీం హరిమాణం నిదధ్మసి । హ్రీంఓం మరీచయేనమః । శిరసేస్వాహా । ఓంభూర్భువస్సువః। ఓంహ్రూం। ఉదగాదయమాదిత్యః । హ్రూంఓం। ఆదిత్యాయనమః। శిఖాయై వషట్ । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓంహ్రైం । విశ్వేనసహసా సహ। హ్రైంఓం । సవిత్రేనమః । కవచాయహుం । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓంహ్రౌం। ద్విషంతం మహ్యంరంధయన్ । హ్రౌంఓం। అర్కాయ నమః । నేత్రత్రయాయ వౌషట్ । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓంహ్రః మోఅహంద్విషతేరధం । హ్రఃఓం । భాస్కరాయనమః । అస్త్రాయ ఫట్, భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః ॥

ధ్యానమ్.

శ్లో॥ ఉదయగిరిపేతం భాస్కరం పద్మహస్తమ్ ।
సకలభువననేత్రం నూత్నరత్నోపధేయమ్ ।
తిమిరకరిమృగేంద్రం బోధకం పద్మినీనామ్ ।
సురవరమభివంద్యం సుందరం విశ్వరూపమ్ ॥

అథ కరన్యాసమ్.

ఓంభూర్భువస్వః ఓంహ్రాంహ్రీం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహఆరోహన్నుత్తరాందివం । హ్రాంహ్రీంఓం । మిత్రరవిభ్యాంనమః ప్రకోష్ఠాభ్యాంనమః ॥ ఓంభూర్భువస్వః ఓంహ్రూంహ్రైం హృద్రోగం మమసూర్య హరిమాణంచ నాశయ ॥ హ్రూంహ్రైం ఓంసూర్యభానుభ్యాం నమః మణిబంధాభ్యాంనమః॥ ఓంభూర్భువస్వః ఓంహ్రౌంహ్రః శుకేషు మేహరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి। హ్రౌం హ్రః ఓం ఖగపూషభ్యాంనమః కూర్పరాభ్యాంనమః। ఓంభూర్భువస్వః । ఓంహ్రాం హ్రీంఅథోహారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి॥ హ్రాం హ్రీం ఓం హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాంనమః । కరతలాభ్యాంనమః । ఓంభూర్భువస్వః । ఓంహ్రూం హ్రైం ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ । హ్రూంహ్రైం ఓం। ఆదిత్యసవితృభ్యాంనమః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః ॥ ఓంభూర్భువస్వః ఓంహ్రౌంహ్రః । ద్విషంతం మహ్యంరంధయ న్మోఅహంద్విషతేరధమ్। హ్రౌంహ్రః ఓం, అర్కభాస్కరాభ్యాం నమః । అస్త్రాయఫట్ । భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥

ధ్యానమ్.

శ్లో॥ రక్తాంబరం రక్తవర్ణం రక్తనేత్రాబ్జయుగ్మకమ్ ।
ఛాయాశక్తిసమాయుక్తం ఘృణిస్సూర్యమహంభజే ॥

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఛాయాఉషా...ప్రీత్యర్థం త్రిచవిధానేన షోడశోపచారపూజాం కరిష్యే ॥

తదంగ కలశపూజాం కరిష్యే.

శ్లో॥ కలశస్య ముఖేవిష్ణుః కంఠేరుద్రస్సమాశ్రితః ।
మూలేతత్రస్థితో బ్రహ్మా మధ్యేమాతృగణాస్స్మృతాః॥
కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః॥

ఆకలశేషుధావతి పవిత్రేపరిషిచ్యతే । ఉక్థైర్యజ్ఞేషువర్ధతే। ఆపోవా ఇదగ్ంసర్వంవిశ్వా భూతాన్యాపః ప్రాణావా ఆపః పశవ ఆపోన్న మాపోమృత మాపస్సమ్రాడాపో విరాడాపస్స్వరాడాప

శ్ఛందాగ్ స్యాపో జ్యోతీగ్ ష్యాపో యజూగ్ ష్యాపస్సత్యమాపస్సర్వా దేవతా ఆపో భూర్భువస్సువరాప ఓమ్॥ గంగేచ యమునే చైవ...సన్నిధిం కురు । అయాంతు శ్రీ సూర్యనారాయణదేవతా పూజార్థం మమ దురిత క్షయ కారకాః । కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణి దేవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య। హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః । ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ... ... ద్విషతే రధం । మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగపూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవితృర్క భాస్కరేభ్యోనమః॥ అస్మిన్ తే.....ధ్యానస్వస్తి। ఛాయాఉషాసమేత శ్రీ సూర్యనారాయణాం సాఙ్గ...మి.॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాపన ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు । తతః షోడశోపచారపూజాం కరిష్యే ॥ హ్రాం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః । మిత్రాయనమః॥ ఆవాహనం ॥ హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాం దివం । రవయేనమః ॥ ఆసనం॥ హ్రూం హృద్రోగం మమసూర్య । సూర్యాయనమః ॥ పాద్యం ॥ హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ । భానవేనమః ॥ అర్ఘ్యం॥ హ్రౌం శుకేషు మే హరిమాణం। ఖగాయనమః॥ ఆచమనం ॥ హ్రః రోపణాకాసుదధ్మసి, పూష్ణే నమః ॥ పంచామృతస్నానం ॥ హ్రాం అథో హారిద్రవేషు మే, హిరణ్యగర్భాయనమః ॥ శుద్ధోదకస్నానం ॥ హ్రీం హరిమాణం నిదధ్మసి, మరీచయేనమః ॥ వస్త్రం॥ హ్రూం ఉదగాదయమాదిత్యః, ఆదిత్యాయనమః ॥ యజ్ఞోపవీతమ్ ॥ హ్రైం విశ్వేన సహసాసహ, సవిత్రేనమః ॥ గంధః ॥ హ్రౌం ద్విషంతంమహ్యంరంధయన్, అర్కాయనమః॥ అక్షతాన్॥ హ్రః మోఅహం ద్విషతే రధం, భాస్కరాయనమః ॥ పుష్పాణి పూజయామి॥ హ్రాం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః, ఆరోహన్నుత్తరాం దివం, మిత్రరవిభ్యాంనమః ॥ ధూపం ॥ హ్రీం హృద్రోగం మమ సూర్య, హరిమాణంచ నాశయ, సూర్యభానుభ్యాంనమః॥ దీపం॥ హ్రూం శుకేషు మే హరిమాణం, రోపణాకాసుదధ్మసి, ఖగపూషభ్యాంనమః ॥ నైవేద్యం ॥ హ్రైం అథో హారిద్రవేషు మే, హరిమాణం నిదధ్మసి, హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాంనమః॥ తాంబూలం॥ హ్రౌం

ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ। ఆదిత్యసవితృభ్యాం నమః ॥ నీరాంజనం ॥ హ్రాః ద్విషంతం మహ్యంరంధయన్మోఽహం ద్విషతేరధం। అర్కభాస్కరాభ్యాంనమః ॥ మంత్రపుష్పం॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాందివం। హృద్రోగంమమసూర్య। హరిమాణంచనాశయ। శుకేషుమేహరిమాణం। రోపణాకాసుదధ్మసి। అథోహారిద్రవేషుమే। హరిమాణం నిదధ్మసి। ఉదగాదయమాదిత్యః। విశ్వేన సహసాసహ। ద్విషంతంమహ్యం రంధయన్। మోఽహంద్విషతేరధం। మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః ॥ ఆత్మప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి ॥ తతః సౌరాష్టాక్షరి మంత్రేణ శతంవా సహస్రం వా యథాశక్త్యా జపిత్వా ॥ విధిప్రకారేణ కుర్యాత్ ॥

అథ సూర్యనమస్కారప్రారమ్భః.

అస్య శ్రీ త్రిచమహామంత్రస్య - కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వ ఋషిః - అనుష్టుప్ఛందః - మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరాదేవతాః ఉదాత్తస్వరః, జ్ఞానం నేత్రం, సూర్య సత్త్వం, హ్రాం బీజం, హ్రీంశక్తిః, హ్రూం కీలకం శ్రీఛాయోపాసనమేత శ్రీసూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే త్రిచన్యాస విధానేన సూర్యనమస్కారే వినియోగః

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః హ్రాం ఓం మిత్రాయనమః, నమస్కారంసమర్పయామి ॥౧॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాందివం, హ్రీం ఓం రవయేనమః నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౨॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం హృద్రోగం మమసూర్య, హ్రూం ఓం సూర్యాయనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౩॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ। హ్రైం ఓం భానవేనమః, నమస్కారం సమర్పయామి॥ ౪॥

ఓం భూర్భువస్సువః, ఓం హ్రాం, శుకేషు మే హరిమాణం హ్రాంఓం ఖగాయనమః ।నమస్కారం...మి॥ ౫ ॥

ఓం భూర్భువస్సువఃఓం హ్రః । రోపణాకాసుదధ్మసి। హ్రః ఓం పూష్ణేనమః ।నమస్కారం ...మి ॥ ౬ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం అథో హారిద్రవేషు మే । హ్రాం ఓం హిరణ్యగర్భాయనమః । నమస్కారం...మి ॥౭ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రీం। హరిమాణం నిదధ్మసి।హ్రీం ఓం మరీచయేనమః । నమస్కా...మి ॥ ౮ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం। ఉదగాదయ మాదిత్యః। హ్రూం ఓం ఆదిత్యాయనమః । నమస్కా...మి॥౯ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రైం । విశ్వేన సహసా సహ । హ్రైం ఓం సవిత్రేనమః । నమస్కారం...మి ॥౧౦॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రౌం । ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్ । హ్రౌం ఓం అర్కాయనమః । నమస్కారం...మి॥౧౧॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రః ।మో అహం ద్విషతే రధమ్ । హ్రః ఓం భాస్కరాయనమః। నమస్కారం...॥మి౧౨॥

ఓం భూర్భువస్సువఃఓం హ్రాం హ్రీం। ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాం దివమ్।హ్రాం హ్రీం ఓం మిత్రరవిభ్యాంనమః।నమస్కారంస...మి॥౧౩॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రూం హ్రైం హృద్రోగంమమ సూర్య హరిమాణంచ నాశయ।హ్రూం హ్రైం ఓం సూర్యభానుభ్యాంనమః । నమస్కారంస...మి॥౧౪॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రౌం హ్రః । శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసుదధ్మసి । హ్రౌం హ్రః ఓం ఖగపూషభ్యాంనమః। నమస్కారం...మి॥౧౫॥

ఓం భూర్భువస్సువఃఓం హ్రాం హ్రీం । అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి । హ్రాం హ్రీం ఓం హిరణ్యగర్భమరీచిభ్యాం

మః । నమస్కారం...మి ॥ ౧౬ ॥

ఓంభూర్భువస్స్వః ఓం హ్రూం హ్రైం ఉదగాద యమాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ । హ్రూం హ్రైం ఓం ఆదిత్యసవితృభ్యాంనమః నమస్కారం...మి ॥ ౧౭ ॥

ఓంభూ...స్వః ॥ ఓం హ్రౌం హ్రః । ద్విషంతం మహ్యం రంధ యన్మో అహం ద్విషతే రధం । హ్రౌం హ్రః ఓం అర్కభాస్కరా భ్యాంనమః । నమస్కా...మి॥౧౮॥

ఓం భూర్భువస్స్వః। హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాందివం హృద్రోగం మమసూర్యహరి మాణంచ నాశయ। హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఓం మిత్రరవిసూ ర్యభానుభ్యోనమః నమస్కా...మి॥౧౯ ॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం శుకేషుమేహ రిమాణం రోపణాకాసు దధస్మి । అథో హారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి । హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం ఓం ఖగపూష హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యోనమః నమస్కా...మి ॥ ౨౦ ॥

ఓంభూర్భువస్స్వః ఓం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః । ఉదగాదయ మాదిత్యో విశ్వేనసహసా సహ ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహం ద్విషతే రధం । హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం ఆదిత్య సవి త్రర్కభాస్కరేభ్యోనమః । నమస్కా...మి॥ ౨౧॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్యమిత్రమ హః ఆరోహ న్నుత్తరాం దివం హృద్రోగం మమ సూర్యహరి మా ణంచ నాశయ । శుకేషుమే హరిమాణం రోపణాకాసుదధస్మి। అ థోహారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి । ఉదగాదయ మాదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ, ద్విషంతం మహ్యంరంధయన్మో అహం ద్విషతేరధం। హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ

పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽఽదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యో
నమః నమస్కా...మి॥ ౨౨॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం
హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః। ఉద్యన్నద్యమి
త్రమహః॥ ఆరోహన్నుత్తరాందివం। హృద్రోగం మమసూర్య! హరి
మాణంచ నాశయ। శుకేషు మేహరిమాణం। రోపణాకాసు దధ్మసి।
అథో హారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి। ఉదగాదయమాది
త్యో విశ్వేన సహసాసహ। ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహం
ద్విషతేరధం॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం
హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్ర రవి సూర్య భాను
ఖగ పూషహిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽఽదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యో
నమః। నమస్కారం.. మి॥ ౨౩॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం।
హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః। ఉద్యన్నద్యమిత్ర
మహః। ఆరోహన్నుత్తరాందివం। హృద్రోగం మమసూర్య! హరి
మాణంచ నాశయ। శుకేషు మేహరిమాణం। రోపణాకాసుదధ్మసి
అథో హారిద్రవేషుమే హరిమాణం నిదధ్మసి। ఉదగాదయమాదిత్యో
విశ్వేన సహసాసహ। ద్విషంతం మహ్యం। రంధయన్మో అహం। ద్వి
షతేరధం॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం
హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ
పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽఽదిత్యసవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః॥
నమస్కారం సమర్పయామి ॥ ౨౪ ॥

శ్లో॥ రక్తాంబరం రక్తవర్ణం రక్తనేత్రాబ్జయుగ్మకమ్।
ఛాయాశక్తి సమాయుక్తం ఘృణి సూర్యం మహం భజే॥

అయ్యా! కొందరు త్రిచవిధానము చేతను, కొందరు అరుణ,
పారముల చేతను వారివారి అనుకూల ప్రకారము నమస్కారములు
జరుపుదురు. శిష్టాచారప్రకారము జరుపందగును.

అథ త్రిచార్ఘ్యప్రదానమ్.

ఆచమ్య... ప్రీత్యర్థం అర్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యే ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః హ్రాం ఓంమిత్రాయనమః ఇదమర్ఘ్యంసమర్పయామి॥౧॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాందివం హ్రీంఓం రవయేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౨॥

ఓం భూ... వః ఓం హ్రూం హృద్రోగం మమ సూర్య హ్రూం ఓం సూర్యాయనమః ఇదమర్ఘ్యం..మి॥౩॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ హ్రైం ఓం భానవేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥ ౪ ॥

ఓం భూ...వః॥ ఓం హ్రౌం శుకేషుమే హరిమాణం హ్రౌం ఓం ఖగాయనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౫॥

ఓం భూ ..వః ఓంహ్రః రోపణాకాసు దధ్మసి హ్రః ఓంపూష్ణేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౬॥

ఓం ...వః ॥ ఓంహ్రాం అథో హారిద్రవేషు మే హ్రాం ఓం హిరణ్యగర్భాయనమః ఇదమర్ఘ్యం ...మి॥ ౭ ॥

ఓం భూ ..వః ఓం హ్రీం హరిమాణంనిదధ్మసి హ్రీం ఓంమరీచయేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥ ౮ ॥

ఓం భూ...వః ఓంహ్రూం ఉదగాదయ మాదిత్యః హ్రూం ఓం ఆదిత్యాయనమః ఇదమర్ఘ్యం ... ॥౯ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రైం విశ్వేనసహాసహ హ్రైం ఓం సవిత్రేనమః ఇద మర్ఘ్యం ...మి॥ ౧౦॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రౌంద్విషంతంమహ్యంరంధయన్ హ్రౌం ఓం అర్కాయనమః ఇద మర్ఘ్యం... ॥ ౧౧ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రః మోఅహం ద్విషతేరధం హ్రః ఓం భాస్కరాయనమః ఇద మర్ఘ్యం మి ..॥౧౨॥

ఓం భూ...వః ఓంహ్రాం హ్రీం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః ఆరోహన్ను
త్తరాం దివం హ్రాం హ్రీం ఓం మిత్రరవిభ్యాంనమః ఇదమ...మి॥౧౩॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రూం హ్రైం హృద్రోగం మమ సూర్య
హరిమాణంచ నాశయ హ్రూం హ్రైం ఓం సూర్యభానుభ్యాంనమః
ఇద మి...॥౧౪॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రౌం హ్రః శుకేషు మే హరిమాణంరోప
ణాకాసు దధ్మసి హ్రౌం హ్రః ఓం ఖగ పూషభ్యాంనమః ఇద మ
ర్ఘ్యం...మి॥౧౫॥

ఓం భూర్భు...వః ఓం హ్రాం హ్రీం అథో హరిద్రవేషు మే హ
రిమాణం నిదధ్మసి హ్రాం హ్రీం ఓం హిరణ్యగర్భమరీచిభ్యాంనమః
ఇద మ.. మి॥౧౬॥

ఓంభూర్భు...వః॥ ఓం హ్రూం హ్రైం ఉదగాదయమాదిత్యఃవి
శ్వేన సహసాసహ హ్రూం హ్రైం ఓం ఆదిత్య సవితృభ్యాంనమః ఇ
దమ...మి॥౧౭॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రౌం హ్రః ద్విషంతం మహ్యంరంధయ
న్మో అహం ద్విషతే రధం హ్రౌం హ్రః ఓంఅర్కభాస్కరాభ్యాం
నమఃఇదమ...మి॥ ౧౮ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూంహ్రైం ఉద్యన్నద్య
మిత్రమహః ఆరోహ న్నుత్తరాందివం హృద్రోగం మమ సూర్య
హరిమాణంచనాశయ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఓంమిత్రరవిసూ
ర్య భానుభ్యోనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి ॥౧౯॥

ఓం భూ...వః ఓంహ్రౌంహ్రఃహ్రాం హ్రీం శుకేషు మేహరి
మాణం రోపణాకాసు దధ్మసి। అథో హరిద్రవేషు మే హరిమాణం
నిదధ్మసి । హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీంఓంఖగపూష హిరణ్యగర్భ మ
రీచిభ్యోనమః ఇద మ...మి ॥ ౨౦ ॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రూం హ్రైంహ్రౌంహ్రః ఉదగాదయ
మాదిత్యః విశ్వేనసహసాసహద్విషంతం మహ్యంరంధయన్మోఅహ

ద్విషతేరధం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం ఆదిత్యసవితృభ్యః భాస్కరేభ్యో నమః ఇదమర్ఘ్యం...మి ॥ ౨౧ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం × హ్రః॥ ఉద్యన్నద్యమిత్ర...ద్విషతేరధం॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ॥ హ్రాం × హ్రః ॥ ఓం మిత్రరవిసూర్య భాను ఖగపూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవితృభ్యః భాస్కరేభ్యో నమః ॥ ఇదమర్ఘ్యం...మి ॥ ౨౨ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః॥ హరిమాణం నిదధ్మసి ఉదగాదయ మాదిత్యః విశ్వేనసహసా సహ ద్విషంతం మహ్యంరంధయన్మో అహం ద్విషతేరధం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్రరవిసూర్యభాను ఖ పూషహిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్యసవితృభ్యః భాస్కరేభ్యో నమః ఇదమ..మి. ౨౩॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్య...రోపణాకా సుదధ్మసి అథో హారిద్రవేషుమే హరిమాణం నిదధ్మసి ఉదగాదయ...రధం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్రరవిసూర్య భానుఖగ పూషహిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవితృభ్యః భాస్కరేభ్యో నమః ఇదమ...మి॥ ౨౪॥

ఇతి శ్రీ[illegible] [illegible]

శ్రీచవిధానమ్.

సమాప్తమ్.